

Domāšana

Cilvēku, kurš lasa (*Homo legit*), ir nomainījis cilvēks, kurš skatās (*Homo videt*). Lasošais cilvēks ir gudrāks par skatošo cilvēku. Lasīšanas procesā ir iesaistītas smadzenes vairāk nekā skatīšanās procesā. Lasītais dod dziļāku priekšstatu.

Aizvadītajos apmēram 200 gados abu minēto cilvēku tipu domāšanā valdīja ekonomiskā domāšana. No Ādama Smita (1723-1790) ekonomiskās filosofijas Rietumos sākās ekonomiskā domāšana. Smits mācījās no filosofa Džona Lokka (1632-1704) un filosofa Dēvida Juma (1711-1776). Smits faktiski veidoja filosofisko, ētisko un juridisko koncepciju, kurā centrālā loma bija brīvības kategorijai. Brīvības kategorijas ilustrācijai viņš izmantoja ekonomiku – saimnieciskās darbības materiālu. Vēlāk Smita idejas absolutizēja - akcentēja ekonomisko informāciju. Tā radās politekonomija, kura tiecās kļūt „precīza” zinātne, izkonkurējot filosofiju un ideoloģiju.

Kārlis Markss (1818-1883) arī mācījās no filosofiem. No Hēgeļa, kurš saimnieciskās darbības apcerei neveltīja lielu uzmanību. Viņam interesēja Ideja, dialektiskās transformācijas. Markss pielietoja dialektisko metodi saimnieciskās darbības analizē. Viņš ekonomiku pārvērtā par dzīves prioritāti, visu procesu primāro avotu. Arī politisko procesu dzinējspēks kļuva ekonomika. To akcentēja arī liberālisms. Tas deva iemeslu M.Vēbera apzīmējumam „*Homo economicus*”. Savukārt *Walter Rathenau* (1867-1922) teica: „ekonomika – tas ir liktenis”. Tātad marksismam un liberālismam kopēja ir ekonomikas absolutizācija. Kapitālisma ekonomiskajā modelī centrā ir tirgus, bet sociālistiskajā (marksistiskajā) ekonomiskajā modelī centrā ir plāns. Tā tas bija līdz 1991.gadam, kad sabruka sociālisms Eiropā. Pēc 1991.gada kapitālistiskajā ekonomiskajā modelī uzplauka jauna ideoloģija – tirgus kā planetāri globāla ideoloģija. Radās planetārā mēroga tirgus sabiedrība, kurā visu mēra ar naudu. Tā faktiski bija patērēšanas sabiedrība, kuru kapitālistiskajās zemēs apzināti formēja no Reigana-Tečeres ēras. PSRS arī formēja patērēšanas sabiedrību. 1961.gadā tika pieņemta PSKP jauna programma. Tajā tika izvirzīts uzdevums maksimāli apmierināt padomju pilsoņu materiālās vajadzības. Demogrāfiskā pāreja sagandēja ekonomisko domāšanu. XXI gs. Rietumos valda iracionālisms un tā formāts – maniakālais finansālisms.

Derivāts

Svešvārds „derivāts” nozīmē atvasinājums, kas radies no kaut kā primāra. Runa ir par cilvēka derivātu – atvasinājumiem no cilvēka kā primāta. No cilvēka kā primāta var rasties visdažādākie atvasinājumi. Piemēram, ekonomikas cilvēks. Tas ir atvasinājums no cilvēka, rodoties cilvēkā ekonomiskajai identitātei. Rodas ekonomikas cilvēks. Tātad cilvēks, kas ir pārņemts, pārslogots ar ekonomiku – ekonomikas derivāts. Tādi derivāti ir postcilvēki, tehnokrātiskie derivāti. Saruna par cilvēka derivātiem ir vajadzīga tāpēc, ka kapitālismā vēlams ir cilvēku maksimāli piesaņot tirgus, finansu, patērēšanas loģikai. To traucē izdarīt cilvēkā kā primātā esošais garīgums. No cilvēka ir jāpadzen garīgums. Proti, jārada bezgarīguma derivāts. Tādam bezgarīguma derivātam ir jābūt mūsdienu kapitālismam piemērotas īpašības: uzticētās darbības galveno funkciju maksimāla racionalizācija; brokera ātra reakcija; spēja ātri pieņemt ekonomiskos lēmumus; spekulanta instinkts; tirgus morāles instinkts; prasme parādīties (*check-in*) prestižās vietās; attieksme pret izglītību kā instrumentalizāciju (tikai formāli vajag diplomu bez liela garīgā ieguldījuma, par naudu, bet lēti).

Filosofija

- Karens Svasjans: filosofija ir filosofiskās jēgas (tēmas/problēmas) apraksts kā personīgi pārdzīvotais – *Sui generis* (savdabīgs, vienreizējs) filosofa biogrāfijas fragments. Domās var dzīvot pilnvērtīgu mūžu – savu dzīvi. Šī dzīve rit ķermenī, taču reizē neatkarīgi no ķermeņa – nav redzama. Ķermenī dzīve ir redzama; nav redzama vienīgi domu dzīve, kad domas ir tīra transcendentāla dzīve, jo domas ir attīrītas no visiem ārējiem piemaisījumiem; ideāli tīras domas,

ideāli tīra apziņa. Filosofijas vēsturi arī var izdzīvot/pārdzīvot, bet ne tikai aprakstīt, pētīt, lasīt. Filsofs ir cilvēks, kura apziņa ir konstituēta (veidota, noteikta) ar domāšanu.

- Karens Svasjans: filosofa apziņa nav ne subjektīva, ne objektīva. Domāšana nevar būt ne subjektīva, ne objektīva, jo viss, kas nonāk apziņā, ir domāšanas rezultāts un eksistē, pateicoties domāšanai. Filosofa apziņa nav kaut kāds subjektīvs pretpols kaut kādai neapzinātai objektivitātei. Filosofa apziņa ir dabas evolūcija; tikai nevis bioloģiskā evolūcija, bet psiholoģiskā evolūcija, pneimatoloģiskā evolūcija (pneima – sengrieķu filosofijā dzīves spēks, elpojamais gaiss, gars; pneimatoloģija – mācība par pneimu, mācība par garu; reliģijā – mācība par Svēto garu). Filosofiskā apziņa neatspoguļo lietas, atkārtotot to jēdzieniskās kopijas un dublikātus, bet pārnēs lietas apziņā absolūtas pasīvas esamības stāvoklī. Šajā stāvoklī pieļautais brāķis (*the fallacies of evolution*) ir vienlīdzīgs vājprātam, absurdam. Filosofijā runa ir nevis par pasaules iepazīšanu, bet pašu pasauli – tās potencēšanu (kāpināšanu) apziņā. Pasaules potencēšana apziņā ir pasaules individualizācija – cilvēciskošana nepārtraukta antropomorfisma ķēdes reakcijā. Pasaule filosofa apziņas statusā ir filosofa iekšējā pasaule.

Potenciāls

Demogrāfiskajai pārejai ir izteikti vēsturiski inovatīvs raksturs. Tā spēj radikāli izmainīt dzīvi visdažādākajos virzienos. Ne reti kādā virzienā dzīve izmainās pilnā mērā. Tajā skaitā izmainās arī militārajā virzienā. Demogrāfiskās pārejas sekmētajā jauniešu īpatsvarā rodas jaunu cilvēku grandiozas masas, kuru vienīgā nodarbošanās ir karošana, terorisms, bruņots bandītisms, grautiņu, nekārtību organizēšana. Demogrāfiskā pāreja tādējādi sekmē jauna tipa draudus. Bet galvenais – jauna tipa cilvēku masas, kuru vienīgā nodarbošanās ir karošana un piedalīšanās bruņotajos konfliktos. Piemēram, migrantu ieplūšana Eiropā apdraud ne tikai eiropiešu dzīvi, bet arī Krieviju. Migrantu jauniešu kontingentu NATO var apbruņot, lai sāktu karu pret Krieviju. Amerikāņi augstu nevērtē eiropiešu jauniešu potenciālu. Eiropiešu armijas nav ar ko papildināt. Necīgā dzimstība to neļauj izdarīt. Tāpēc NATO var lieliski papildināt ar migrantu jauniešu miljoniem. Nelieša Taivāna stulbo latviešu biedēšana ar „bēgļiem” no Krievijas ir smieklīga un liecina par totālu neizpratni. Protams, nekāda izpratne nav vajadzīga, lai stulbajiem latviešiem kaut ko iestāstītu sliktu par Krieviju. Turcijā pašlaik (2016.g.februāra beigās) vēl ir kādi 2,5 miljoni migrantu, kuri vēlas nokļūt Rietumeiropas bagātākajās valstīs. 54% esot jaunāki par 18 gadiem. Kāds ir viņu liktenis? Viņi nestrādās, slaistīsies pa ielām. Tas ir lielisks potenciāls, kas labprāt ņems rokā ieročus un dosies karot. Arī uz Krieviju.

Attīstības vektors

Tautas cilvēciskā kapitāla un kultūras attīstības vektors var dažādi izpausties. Tajā skaitā arī amizantā veidā. Par tautas attīstību var liecināt zagšanas formātu un apjomu progress. Teiksim, tauta var attīstīties no krūmu zagļiem barona mežā līdz miljonu zagļiem no savas valsts budžeta, sistemātiski apzogot paši savu tautu. Tā ir noticis ar latviešiem, kuri XXI gs. sākumā ir attīstījušies par cienījama apjoma zagļiem un turklāt pavēruši ceļu noziegumu brīvībai. Ne katra tauta var lepoties ar tādu attīstības vektoru.

Impērijas

Ņemot vērā impēriju pastāvēšanas ilgumu, veidojas šāda aina: 1) Bizantija (395-1204;1261-1453) – 1001 g.; 2) Sv.Romas (962-1806) – 844 g.; 3) Osmaņu (1299-1922) – 623 g.; 4) Romas (27.g.p.m.ē.-476) – 503 g.; 5) Britu (1497-1949) – 452 g.; 6) Spānijas (1492-1898) – 406 g.; 7) Krievijas (1721-1917) – 196 g.; 8) Vācijas (1871-1918) – 47 g. Musulmaņu civilizācijā visilgāk ir valdījusi osmaņu dinastija. Visjaunākā impērija ir Britu impērija, kura pastāvēja līdz 1949.gadam. Čērčils: „Britānijai nav draugu vai ienaidnieku, tai ir tikai intereses”.

Kaislība

Identitātes meklēšana ir zināma tautas kaislība. Tā, domājams, nav raksturīga visām tautām. Mazām tautām varbūt arī nav visām vienādā mērā raksturīga. Tautas identitāti meklē arī lielas tautas. Piemēram, krievi intensīvi to dara jau vairākus gadsimtus. Padomju laikā nebija šī kaislība, ja neņem vērā ideoloģisko kņadu ap jēdzienu „padomju cilvēks” un „padomju tauta”. Latviešu kaislība meklēt identitāti intelīģences aprindās pēcpadomju laikā ir ļoti izteikta. Identitātes tematikai tiek veltītas grāmatas, disertācijas. Galvenie identitātes meklētāji ir sievietes. Par kaut kādiem zinātniskajiem panākumiem ir grūti runāt. Galvenokārt tiek atkārtots latviešu pozitīvo īpašību uzskaitījums. Tādu īpašību kolekcija tika izveidota jau pirmskara Latvijā pseidozinātniskos tekstos. Tagad drīzāk nākas domāt par latviešu identitāti kā transcendentālu nacionālo specifiku un latviešu savdabību uzskaitījumu kā cinisku imitāciju, paštīksmināšanās metafizisko ekstāzi. Latviešu savdabību eksaltācija novērš uzmanību no ikdienas problēmām. Īpaši morālajām problēmām – latviešu organisko saistību ar noziegumu brīvību – nesodīto nemitīgo zagšanu un blēdībām. Obligāti jārunā par latviešu intelektuālo aprobežotību – nespēju loģiski pievērsties galvenajam, neprasmi pareizi lietot terminus un konceptus. Latviešu identitātes savdabības eksaltācija drīzāk ir zināms simptoms, ka „mājās” kaut kas nav kārtībā ar galvu un sirdi. Identitātes meklēšanas kaislība ir atrauta no ļoti nepatīkamās realitātes. Latviešu mentalitātei milzīgu ļaunumu nodara liberālisma un postmodernisma duets. Taču par to intelīģence neraksta.

Filosofijas filosofija

- Postmodernisti (īpaši franču derridas, delēzi) radīja filosofiju bez subjekta, bez lidojuma. Tāpat tā bija filosofija bez jēgas, bez atbildības, bez pagātnes mantojuma. Postmodernisma filosofija ignorēja priekšgājēju nostādnes, domas risinājumus. Viņi neņēma vērā, ka pagātne runā nākotnes valodā. Nākotne bez pagātnes ir iespējama. Nākotnes prāts un zināšanas bez pagātnes prāta un zināšanām neko nevar panākt un ir bezspēcīgs. Saprotams, postmodernisma filosofijai nevar būt nākotnes. Arī nav nākotne. Par to interesējās vienīgi postcilvēki, kuri tīksminās ap postmodernistu it kā intelektuāli elegantajiem murgiem.
- Antīkā u.c. (klasiskā) filosofija tiecās pēc saprātīgā. Postmodernisma filosofija tiecās tikai pēc domāšanas iespējas saglabāšanas, kaut gan domāšana vēl neliecina par saprātīgā klātbūtni. Postmodernistiem neinteresē likumi, substances, būtība. Interesē vienīgi materiāla robežas, bet nevis būtība. Postmodernistiem nebija ko teikt, bet kaut ko gudru pateikt ļoti gribējās.
- M.Haidegers arī lasīja lekciju par to, kas ir filosofija. Tēma esot ļoti plaša, iespējami daudzi viedokļi par filosofiju, nav iespējams panākt vienprātību. Ieteica filosofēt par filosofiju, bet nevis skatīties no malas, kas ir filosofija. Viņaprāt filosofija ir prāta sfēra. Filosofija tiecās pēc būtības un vēlas noskaidrot, kā būtība atsaucās uz esamību.
- Platonam, Aristotelim filosofēšanas pīrpamats ir brīnīšanās. Brīnīšanās kā kaislība, jūtu kāpinājums.
- Mūsdienu pasauli sāk pārņemt civilizācija/kultūra, kurā neeksistē jēdziens „filosofija”. Tas labākajā gadījumā eksistē pseidointelektuāļiem, kuri ir kaut ko lasījuši/dzirdējuši par tādu senu un cienījamu darbību kā filosofēšana. Pseidointelektuāļi maksimāli izmanto mūsdienu „filosofijas” galvenās kategorijas „viedokļu plurālisms” iespējas.

Jautājumi

Jautājumi ir vairāki. Atbildes uz šiem jautājumiem var palīdzēt vērtēt latviešu tautas kulturoloģiskās evolūcijas/attīstības rezultātus/iespējas/kritiskos momentus. Jautājumi ir šādi.

Vai teicamā padomju izglītība deva respektējamu ieguldījumu latviešu tautas vispārējā attīstībā, ņemot vērā dzimtcilvēku mentalitātes stabilizāciju daudzās paaudzēs? Vai teicamā padomju izglītība būtiski ietekmēja ģenētiski formēto tumsonību un aprobežotību? Vai teicamā padomju

izglītība pēc PSRS sabrukuma palīdz latviešiem pretoties postmodernistiski liberālajai ideoloģijai, kultūras normām, formātiem utt.? Vai teicamā padomju izglītība ir garantējusi ģenētiski determinētās kulturoloģiskās atražošanas laikā jaunajās paaudzēs stabilu priekšstatu par garīgumu un tā svētīgumu cilvēka esamībā?

Atbildot uz minētajiem jautājumiem, nākas ņemt vērā vairākus novērojumus jau no 90.gadu sākuma. 1) Jau 90.gadu sākumā studējošās jaunatnes aprindās un jauniešu veidotajos Rīgas medijos bija plaši izplatīta prasība padzīt no mācību iestādēm „vecos kadrus”. Viņus visbiežāk sauca par „vecajiem marasmatīkiem”. Tātad teicamā padomju izglītība nebija latviešos pietiekamā mērā nostiprinājusi priekšstatu par paaudžu kontinuitātes kulturoloģiskajiem aspektiem. Saglabājās tradicionālā tumsonība un aprobežotība. 2) Jau 90.gadu sākumā t.s. radošā jaunatne fanātiski nodevās postmodernisma vājprātam. Tātad teicamā padomju izglītība nebija latviešos spējusi radīt stabilu priekšstatu par mākslu, estētiskajām vērtībām, mākslas sūtību utt. 3) Jau 90.gadu sākumā latviešu inteligence demonstratīvi novērsās no krievu kultūras – zinātnes, mākslas. Tātad vitāli nesaprata/neorientējās cilvēces māksliniecisko un zinātnisko sasniegumu hierarhijā; bija gatava patiesas vērtības aizstāt ar surogātiem. 4) Jau 90.gadu sākumā latviešu inteligences vidējā un vecākā paaudze nespēja turpināt teicamās padomju izglītības tradīcijas, pat apzināti atsakoties no šīm tradīcijām „Boloņas procesa” vārdā.

Pretestība

Tauta nav mulķe. Tā ir socioloģiskā aksioma. Vienīgi nav skaidrs, kādos dzīves aspektos tauta nav mulķe. Iespējams, morāli tikumiskajā aspektā, taisnīguma un tiesiskuma aspektā, cilvēka cieņas aspektā, labā un ļaunā identificēšanas aspektā, skaistā un neglītā saskatīšanas aspektā, bērnu un ģimenes cieņas aspektā. Noteikti būs vēl citi aspekti. Taču noteikti ir arī tas, ka zināmos aspektos tauta tomēr ir mulķe. Savādāk sakot, tautas gudrība nespēj tautu pilnā mērā aizsargāt. Tauta nav mulķe, taču tas nepasargā tautu no dažādām likstām. Piemēram, ebreju tauta ir ļoti gudra. Ebreju tauta nav mulķe. Taču tas ebrejus nepasargāja no nacistiem. Ebreji toreiz nebija mulķi, taču tas neveicināja reālu pretestību nacistiem. Latviešu tauta nav mulķe, taču reāli sevi pēdējo reizi prata aizsargāt 1905.gadā. Pēc tam nespēja aizsargāt. Arī tagad nespēj sevi aizsargāt. Turklāt nespēj sevi aizsargāt nevis pret ārējiem spēkiem (tas attiecas uz ebrejiem un latviešu cīņu pret vācbaltiem), bet pret savas tautas padibenēm un viņu atklāto ģirgāšanos par savu tautu. Nav īsti skaidrs, kādi faktori nodrošina tautas pretestību pret ārējo spēku un iekšējo spēku apdraudējumu. Iespējams, tāds faktors latviešiem bija izglītība līdz 1905.gadam, spējot ģenētiski formēt tautas pašcieņu – latviešu ļaužu masas ar augstu pašcieņu, bez kā nav iespējama pretestība pazemojumiem, apspiestībai. Iespējams, latviešiem paraugs bija citas tautas ar augstu pašcieņu. XVIII-XIX gadsimtā, kad intensīvi formējās jaunā latviešu tauta (tās elite, inteligence) Eiropas tautu pašcieņa bija tā laikmeta neatņemama sastāvdaļa. Toreiz Eiropā veidojās nacionālās valstis. Tas bija tautu ideālas pašcieņas laikmets. To nekādā gadījumā nevar teikt par XX gadsimtu, kad Eiropā pašcieņas vietā stājās klanīšanās, iztapšana un masveidā sāka klonēt pielīdējus un nacionālos nodevējus. Varbūt tāpēc pēc 1905.gada mums ir tauta, kura nav mulķe, bet kura nespēj sevi aizsargāt no Lielās Bandas.

Ideoloģija

Kas ir šodienas amerikāņu ideoloģija, kurai ir transpartejisks raksturs, jo tā ir pieņemama visiem politiskajiem spēkiem? Galvenās tēzes ir šādas:

- 1) pārliecība par dzīves progresu, ko simbolizē Rietumu civilizācija ar ASV priekšgalā;
- 2) galējs individuālisms – kolektīvo (religīso, nacionālo, etnisko u.c.) interešu noliegšana;
- 3) atsacīšanās no eiropēiskajām tradicionālajām vērtībām – ģimenes, cilvēka dzimuma, garīguma;
- 4) morālā faktora otršķirība;
- 5) materiālistiskā dzīves orientācija;

- 6) tehnicisma prioritāte;
- 7) Dieva dotā ASV izredzētība – diktēt noteikumus visai cilvēcei.

Idiotija

Latviešu filosofijas profesors ar iesauku Olgalvis savā traktātā purpina nevis par latviešu identitāti, bet latvisko identitāti. Tātad aplami purpina par identitāti kā latvisku parādību, itin kā identitāte būtu tikai latviešiem. Uz to ir spējīgs tikai „latviešu filosofijas” producētājs, kuram „latviešu filosofija” ir kaut kas specifiski īpašs atšķirībā no filosofijas. Turklāt Olgalvis vēl idiotiski latviski saka, ka nacionālā identitāte esot viens un tas pats, kas kultūra un kultūras identitāte. Bet tās nebūt nav visas Olgalvja muļķības. Vēl viņš purpina muļķības par „latviskās identitātes elementiem”. Tāds elements esot demogrāfija: identitātes aizmiglošanās, sabrukums, dzīvības turpināšanas instinkta trūkums. Tātad „latviešu filosofijas” Olgalvis nezina, kas ir demogrāfija, nezina, ka tāds „elements” ir arī citām tautām. Bet arī tagad vēl nevar pielikt punktu Olgalvja muļķībām. „Latviskās identitātes elements” esot arī tāds elements kā „visi zog”. Tas liecinot par „apziņas sabiezējumu”. Pats par sevi ir saprotams, ka profesors Olgalvis var ražot tikai tādus pašus visneiedomājamāko muļķību purpinātājus, jo jaunajiem studentiem nebūt nav viegli fiksēt profesora idiotiju. Vēl grūtāk ir panākt, lai tādi profesori netiktu ielaisti Latvijas Universitātē.

Ģeopolitiskā situācija

Var smieties par latviešu valdošās kliķes bubināšanu par „ģeopolitisko situāciju”. Taču faktiski ģeopolitiskie apstākļi ļoti būtiski atsaucās uz latviešu dzīvi. Turklāt visos segmentos. Ekonomiskajā segmentā, zinātnes segmentā, izglītības segmentā. Latviešu dzīve padomju ģeopolitiskajos apstākļos bija pavisam cita nekā dzīve amerikāņu ģeopolitiskajos apstākļos pēcpadomju periodā. Vispirms ir jāņem vērā, ka diametrāli atšķiras latviešu cilvēciskais un latviešu kultūras statuss. Padomju laikā latviešus uzskatīja par augsti attīstītu tautu. Latviešus droši salīdzināja ar Rietumeiropas augsti attīstītajām tautām. Latviešu kultūra tika propagandēta kā paraugs citām tautām Padomju Savienībā. PSRS iedzīvotāji LPSR dēvēja par Rietumu civilizācijas teritoriju padomju valstī. Turpretī amerikāņu ģeopolitiskajos apstākļos latvieši ir kļuvuši par Eiropas visatpalikušāko tautu, kuras morālā stāja, saimnieciskā darbība nevar būt paraugs citiem. Bijušās PSRS tautas uz latviešiem tagad lūkojās ar dziļu nepatiku, aktīvi izmantojot iespēju atgādināt par latviešu noziegumiem Pilsoņu kara laikā, VDK struktūrās, latviešu militārpersonu nodevību pirms II Pasaules kara, latviešu līdzdalību ebreju iznīcināšanā, civilo iedzīvotāju iznīcināšanā Baltkrievijā. Ārprātīga atšķirība ir zinātnē un izglītībā. Visai pasaulei ir zināms par padomju zinātnes un izglītības izcilo līmeni. Amerikāņu ģeopolitiskajos apstākļos latviešu zinātniskā darbība un izglītība ir atrauta no Krievijas izcili attīstītās zinātnes un izglītības. Tas ļoti negatīvi atsaucās uz šodienas zinātnisko līmeni un izglītības līmeni Latvijā. Padomju periodā „Maskava” konsekventi sekoja, lai LPSR ieturētu kopējo augsto zinātnisko un izglītības līmeni. Amerikāņi neseko latviešu darbībai minētajos segmentos. Latvieši ir atstāti savvaļā, un tāpēc katrs mauj kā prot, neprotot pat terminus pareizi lietot.

Valsts intelektuālais apjoms

Kas ir valsts intelektuālais apjoms? Atbilde ir zināma. Valsts intelektuālais apjoms ir valsts rīcībā esošais intelektuālais potenciāls – intelektuāļu un intelīgenes zināšanu un prasmju kopums. Tas ir kopums, kuru valsts eventuāli var izmantot savā darbībā. No valsts intelektuālā apjoma ir atkarīga visu valstisko procesu kvalitāte. Ja valsts nevar lepoties ar savu intelektuālo apjomu, tad valstiskajos procesos ātri ieviešās nekompetence, neprofesionālisms, aplamības. Valsts intelektuālā apjoma problemātikā noteikti atsevišķs aspekts ir valsts aparāta prasme izmantot vietējo intelektuālo apjomu. Šis aspekts vienmēr ir bijis aktuāls valstiskajos procesos. Tas tāpēc, ka valstisko procesu vadības attieksme pret intelektuālo apjomu var svārstīties no velmes

maksimāli izmantot vietējos intelektuālos spēkus līdz politiķu augstprātīgai iedomai atsacīties no vietējo intelektuālo spēku izmantošanas un pašiem tikt galā ar visiem jautājumiem. Neapšaubāmi atsevišķs aspekts ir valsts intelektuālā apjoma ģenerēšana kā speciāls valstisks projekts ar dziļu perspektīvas apziņu. Praktiski tas nozīmē, ka valsts aparāta darbībā ietilpst mērķis iesaistīties intelektuāļu un inteliģences spēku apzinātā formēšanā, veidojot specializētas mācību iestādes, atlasot un atbalstot spējīgus jauniešus, atbalstot zinātniskos pētījumus utt. Valsts intelektuālā apjoma kāpināšana ir tāds pats valstiskais pienākums kā visi citi valstiskie pienākumi izglītībā, audzināšanā, zinātnē.

Politiskais postmodernisms

Postmodernisma vispusība dzīvē ir viegli novērojama. Nākas novērot arī politisko postmodernismu. Ko tas nozīmē? Pirmkārt un galvenokārt tas nozīmē veselā saprāta trūkumu politiskajā darbībā. Politiki pieņem absurds, iracionālus, idiotiskus lēmumus. Lēmumu sagatavošanas procesā netiek iesaistīti speciālisti, kuri varētu attiecīgo materiālu interpretēt saskaņā ar zinātnes prasībām un pasaules profesionālo pieredzi dotajā sfērā. Politiskajā postmodernismā noteikti ietilpst atsacīšanās no pagātnes pieredzes, kā arī jebkādas nākotnes perspektīvas iekļaušana. Kā zināms, postmodernisms neciena ne pagātņi, ne nākotni. Ciena vienīgi tagadni. Tāda pieeja atsaucās uz politisko postmodernismu. Politiskais postmodernisms formē politiskās varas postmodernistisko stilu.

Ekstravagance

Vēsture ir gadījuma cariste nepieciešamības caristē. Nepieciešamības cariste ir cilvēku vajadzību cariste. Cilvēks mainās un mainās viņa vajadzības. Gadījuma cariste ir cilvēka nepieciešamības diktētie gadījumi – to summa (cariste). Visjaunāko laiku nepieciešamības caristei piemīt ekstravagance. Tai ir daudzi piemēri. Tagad vēsturisko pārmaiņu aģenti vairs nav ražošana, kapitāls, tirgus, bet demokrātija, cilvēktiesības. Tā ir spekulācija. Cilvēku nepieciešamība ražot, tirgot, izmantot kapitālu saglabājās. Tikai cilvēki vairs nevēlās par to atklāti un tieši runāt. Viņiem ir it kā apnikušas sarunas par ražošanu, tirgu, kapitālu. Tā ir cilvēku šī laika vajadzība – sarunu par elementāri tiešām norisēm aizstāt ar spekulatīvu tēmu iztirzājumu. Cita ekstravagance ir tehnoloģiskās racionalitātes aizstāšana ar politisko racionalitāti, diskursu koncentrējot ap politiku, bet nevis savas eksistences nodrošināšanas tehnoloģisko segmentu. Visriebligākā ekstravagance ir progresa apoloģētikas aizstāšana ar homoseksuālisma apoloģētiku, kas tagad Rietumu cilvēkam ir galvenā vajadzība. Homoseksuālisms tiek pārvērst par progresa liecību.

Bon sauvage

Tā franču valodā sauc „labsirdīgos mežonūs”. Apgaismības laikmetā labsirdīgais mežonis bija populārs literārais tēls. Par labsirdīgajiem mežoniem faktiski jūsmoja vienmēr. Homērs jūsmoja par ganiem, Horācijs jūsmoja par skitiem, Tacīts jūsmoja par ģermāņiem, Montēns jūsmoja par Amerikas indiāņiem. Nav manīts, ka baltvācieši būtu jūsmojuši par baltu ciltīm kā labsirdīgajiem mežoniem. Tā nenotika arī Rietumu ceļotāju ceļojumu aprakstos, kurus savā laikā apskatīja Arnolds Spekke savā grāmatā. Rietumu ceļotāji vietējos zemniekus raksturoja ļoti drūmās krāsās, uzsverot netīrību, nekārtību, dzeršanu, kaušanos, zemnieku mežonīgo uzvedību un mežonīgo ārieni. Arī Merķelis latviešus neapraksta kā labsirdīgos mežonūs. Nav ticams, ka arī šodien Rietumu cilvēku apziņā latvieši figurē kā labsirdīgie mežoni. Figurē kā mežoni (tas ir daudzkārt sastapts ārzemnieku reakcijā), bet nevis kā labsirdīgie mežoni. Kāpēc tā notiek? Domājams, tāpēc, ka latviešiem pietrūkst labsirdības. Mežonība nav sintezēta ar dvēselisko labsirdību. Toties ir sintezēta ar aprobežotu uzpūtību, pašpārliecinātu agresivitāti, paškritikas trūkumu, attieksmes vulgaritāti. Latvietis izturās neadekvāti savam intelektuālajam un morālajam līmenim. Izturās neadekvāti savam sasniegtās kultūras līmenim, civilizētības līmenim. Latvietis labsirdīgi neizvēlās

savu reālo vietu dzīvē. Latvieša ambīcijās nav labsirdīga pašcieņa, kas noteikti ir labsirdīgo mežoņu patīkamākā un cienījamākā īpašība.

Kanonizētā patoloģija

Patoloģijas (novirzes no normas) var būt visdažādākās. Visdažādākās var būt kanonizētās (par vienīgi pareizo normu pārvērstās) patoloģijas. Kanonizēto patoloģiju virzībai ir vēsturisks raksturs. Proti, kanonizētās patoloģijas var vēsturiski mainīties. Mainoties laikmeta vispārējai tonalitātei, mainās kanonizētās patoloģijas. Piemēram, patreizējā pārejas laikmetā tiek kanonizētas homoseksuālās patoloģijas. Latvieši šajā procesā ir iesaistījušies ar lielu entuziasmu, jo latviešiem vispār ir intīmas attiecības ar patoloģijām kā antropoloģiskajām izpausmēm. Latviešu pederasti tagad ir „dienas varoņi” – tautas paraugs, tautas izcilākie dēli. Latvieši prot aizsargāt gan juridiskās deviācijas (aizmugurisko tiesāšanu), gan seksuālās deviācijas, kuras saņem ne tikai juridisko aizsardzību, bet arī morālo aizsardzību. No tradicionālajām latviešu kanonizētajām patoloģijām nākas minēt noziegumu brīvību, pievienošanās debilitāti, zemiskumu, denuncēšanas māniju, nelietību, tumsonību, politisko aprobežotību, paškritikas trūkumu, naidu pret apgaismību, mākslu, zinātņi, garīgumu, patiesu reliģiozitāti, profesionālismu, talantu. Latviešu vissenākās kanonizētās patoloģijas ir zagšana un blēdības.

Utopiju pesimisms

Utopiju ievirze var vēsturiski mainīties. Mēdz būt priecīgu un gaišu utopiju laikmeti. Mēdz būt laikmeti, kad utopijas ir pesimistiskas. Priecīgu un gaišu utopiju laikmets, piemēram, Eiropā bija t.s. utopiskā sociālisma laikmets, par kuru nebaidījās runāt zinātniskais komunisms. Mūsdienās ir savādāk. Mūsdienās utopijas ir pesimistiskas, paredzot dažāda veida globālas kataklizmas. Ne reti planetāra mēroga kataklizmas. Utopijas pievēršās cilvēces bojāejai, pilsētu sabrukumam, dažādām epidēmijām utt. Jautājums „Kas ietekmē attiecīgā laikmeta utopiju ievirzi?” acīmredzot ir saistīts ar attiecīgā laikmeta vispārējo garīgo tonalitāti un tajā valdošo ticību nākotnei.

Mākslas analogiskums

Katrā laikmetā sava māksla. Katrā laikmetā sava mākslas poētika un stilistika. Tādas tēzes mākslas zinātnē ir aksiomas. Sprotams, tēzes atbilst realitātei. Māksla patiešām kļūst analoga attiecīgā laikmeta citiem segmentiem – valstiskumam, politiskumam, morālei, intelektuālajai aktivitātei, politekonomijai utt. Mākslas gars sasaucās ar laikmeta kopējo garu. Māksla iet kopsoļi ar attiecīgo laikmetu. Protams, būtu jocīgi, ja tas tā nebūtu. Mākslu rada konkrēti cilvēki, kuri dzīvo konkrētā laikmetā ar tā konkrēto garīgo atmosfēru. Mākslinieki nevar izolēties no sava laikmeta. Viņi ir sava laikmeta bērni. Ar sava laikmeta domām, atziņām, izjūtām, pārdzīvojumiem, intelektuālo orientāciju, vērtībām un normām. Mūsdienu laikmetā arī eksistē māksla, kas ir analoga mūsdienu laikmetam. Tā ir postmodernisma māksla. Tā netiek uzskatīta par īstu mākslu. Postmodernisma māksla tiek pretstatīta īstai mākslai. Postmodernisma māksla ir grotesks globālistiskais mākslas simulakrs. Mūsdienu laikmetā ļoti izplatītā masu kultūra ir aptumšojusi cilvēku redzi saskatīt īstu mākslu, kultūru – nošķirt mākslas simulakrus no īstas mākslas. Postmodernisma māksla virzās laikmetā, kad nevaram lepoties ar valsts attīstības estētisko kritēriju kvalitāti, valsts socioloģisko kritēriju kvalitāti. Valsts, valstiskums pats par sevi var būt valsts, valstiskuma simulakrs. Tas, ko esmu nosaucis par ģeokrātisko valstiskumu, ir valsts, valstiskuma simulakrs. Latviešiem tas ir labi pazīstams. Neattīstītie latvieši mīl šo simulakru. Mūsu laikmetā politiskās degradācijas simptoms ir estētiskā degradācija. Turklāt nav iespējams nosacīt prioritāti. Proti, kas ir primārais – politiskā degradācija jeb estētiskā degradācija. Degradācija virzās paralēli kultūras visos segmentos – politikā, mākslā, ekonomikā. Kad mirst civilizācija, mākslā sākās dekadence, primitivizācija, vulgarizācija, kroplības. Īstas mākslas galvenās iezīmes ir askētisms, skaistums, garīgums. Īstā mākslā formu pašmērķīgums nav cieņā. Tam nav nekāda autoritāte.

Dekadencē dominē formu pašmērķīga graciozitāte. Dekadencē dominē arī utilitārisms, komerciālisms, īstas mākslas parodizēšana. Dekadencē Dieva vietā ir Velns. Ja Dievs asociējās ar visu skaisto, harmonisko, cēlo, garīgo, tīro, patieso, godīgo, tad Velns asociējās ar visu kroplo, nekītro, haotisko, bezgarīgo, amorālo. Postcilvēks, mūsu laikmeta jaunais antropoloģiskais tips, nav spējīgs atšķirt skaisto no neglītā, slimo no veselā. Postcilvēks nav spējīgs saskatīt dekadences (postmodernisma) suicidālo vērtību, suicidālo rīcību, suicidālās perspektīvas. Postcilvēkiem māksla ir nevajadzīga lieta, nevajadzīga nodarbošanās. Postcilvēks nav spējīgs saskatīt mākslas un morāles subordināciju.

Stulbums

Alberts Einšteins žēlojās par savu stulbumu. To izraisot viņa slava. Viņš teica: „Jo lielāka kļūst mana slava, jo kļūstu stulbāks”. Iespējams, runa ir par prāta „muskulu” atrofēšanos. Slava veicina prāta atrofēšanos. Slava neveicina prāta trenēšanu. Tas attiecās uz indivīdiem. Tas attiecās uz tautu. Stulbums pārņem tautu tad, kad nav jādoma, nākas rūpēties tikai par fizioloģisko vajadzību apmierināšanu; dzīves materiālā labklājība traucē prātam pievērsties garīgām problēmām; prāts netiek trenēts garīguma tematikā. Tādā gadījumā zūd prāta uzcītība, tieksme pēc jaunām zināšanām; mazinās prasme domāt, analizēt, vērtēt. Nostiprinās virspusība, vienkāršošana. Prāta stulbuma māsa ir stereotipiskā domāšana, tumsonība. Stulbumam un tumsonībai kopējais ir degradācija. Stulbuma pārņemtu prātu nevar apmācīt. Stulbuma pārņemtais prāts naidīgi izturās pret dzīves pārmaiņām. Stulbs prāts pakļaujas tikai zemapziņas stereotipiem un iezombētiem stereotipiem. Stereotipi ir zināšanu sastāvdaļa (bāze). Tāpēc stulbs prāts naidīgi izturās pret jaunām zināšanām. Stulbenim viņa pasaules uzskats ir iezombētie stereotipi. Gudram cilvēkam pasaules uzskats veidojās no pārliecības, ticības, psiholoģiskajām nostādnēm, zināšanām par pasauli un cilvēku. Ja stulbums tiekas ar kaut ko tam svešu (nezināmu), tad stulbumā sākās bailes un bēgšana no jaunā; stulbenis ieslēdzas sevī, atraujās no realitātes. Stulbums nepazīst īstu laimi, īstu mīlestību, īstu prieku, īstu interesi, ziņkāri, prieku par garīgajiem panākumiem. Stulbums nepazīst prāta, domas elastību, taktiskumu. Stulbums tiecas sevi apliecināt ar nekaunību, netaktiskumu, rupjību. Stulbums uzplaukst birokrātiskā, ierēdnieciskā, karjeristiskā vidē, kurā nav jārisina sarežģīti uzdevumi, patstāvīgi jāpieņem lēmumi, var iztikt bez iniciatīvas, radošas domas. Stulbums ir sociāla parādība, kas izpaužas apziņas un komunikācijas degradācijā. Stulbuma izplatību sekmē masu komunikācija ar savu primitīvo saturu, kā arī stulbuma slavēšanu. Eksistē stulbuma apoloģētika. Stulbums tiek slavēts, kļūst dzīves norma. Stulbeņi ir katrā tautā zināms procents. Tautas var atšķirties stulbeņu procentuālā apjoma ziņā. Slikti, ja stulbums kļūst vispārēja tendence. Tie cilvēki, kuri tiekas ar stulbeņiem katru dienu, zina, ka pašlaik viņu skaits strauji pieaug. Tā ir starptautiska parādība eiropiešu aprindās. Tipiska stulbuma progresa liecība ir publiskās sarunas par seksu, naudu, intīmām lietām, homoseksuālismu. Sarunas par šīm tēmām vēršas plašumā. Sarunas pavada ekshibicionisms – tieksme izrādīt savus dzimumorgānus. Taču visikdienišķākā stulbuma platforma tagad ir politika, valsts vadīšana. Šajā jomā stulbums jau ir konstanta izpausme.

Dusmas

Dusmas cilvēka emocionālajā dzīvē ieņem svarīgu vietu. Ja vajadzētu formulēt dusmu definīciju, tad tā varētu skanēt šādi: dusmoties ir darīt sliktu pašam par citu kļūdām. Dusmīgs cilvēks vienmēr ir pilns ar indi. Kad sieviete dusmojās, veselais saprāts noiet malā. Protams, tas attiecās arī uz vīriešiem. Dusmas rodas no tā, ka tu nevari kaut ko izdarīt jeb citi nevar izdarīt kaut ko tādu, ko tu vēlies. Nevajag dusmoties uz sliktiem cilvēkiem. Dievs tos ir radījis, lai mēs skatītos uz sliktajiem un paši kļūtu labāki. Dusmas var pāraugt atriebībā. Dusmas var izpausties ne tikai individuāli, bet arī kolektīvi. Mēs zinām, ka ir tautas kolektīvā atmiņa, tautas kolektīvās vērtības, kolektīvie ideāli. Tas attiecās arī uz dusmām. Var būt tautas kolektīvās dusmas uz kaut ko tādu, kas neapmierina tautu un pret ko tauta izjūt nepatiku, naidu. Tautas kolektīvās dusmas var izmantot ideoloģijā,

kontrideoloģijā. Tas ir labs kolektīvais materiāls visdažādākajām manipulācijām ar sabiedrisko domu. Tautas kolektīvās dusmas var turpināties bezgalīgi ilgi un kļūt par tautas kolektīvās atmiņas sastāvdaļu.

Patiesības vēstneši

Tos cilvēkus, kuri runā patiesību un turklāt atklāj nepatīkamu patiesību, parasti ienīst, noklusē, nolamā, izkropļo, apvairo visdažādākajos nāves grēkos. Tāda ir cilvēces tradīcija. Tā nav atsevišķas tautas tradīcija, bet visas cilvēces tradīcija. Par patiesības prezentāciju nākas dārgi maksāt patiesības prezentētājam. Turklāt vienmēr tas notiek absurdā veidā. Proti, patiesība un turklāt nepatīkama patiesība tiek atzīta. Publika (tauta, sabiedrība) principā nenoliedz patiesības un turklāt nepatīkamas patiesības faktu. Publika atzīst, ka teiktais atbilst patiesībai. Publika nespēj noliegt patiesības klātbūtni. Patiesībai ir objektīvs (reāli uzskatāms) raksturs. Patiesību var neatzīt vienīgi idiots un melis kaut kādu apsvērumu vārdā. Publika atzīst patiesību, un publika to pārdzīvo. Publika pārdzīvo ne tikai patiesības saturu, bet pārdzīvo arī to, ka nevar noliegt patiesības pastāvēšanu. Publikai tādējādi ir divi pārdzīvojumi. Tas publiku sanikno. Publika savu niknumu izgāž uz patiesības prezentētāju. Tā ir publikas vienīgā iespēja uz kādu izgāzt savu niknumu. Publika nekad nevaino sevi – tautu, sabiedrību. Nevaino atklāti. Intuitīvi publika lieliski apzinās savu vainu. Vainas apziņa kāpina publikas dusmas. Taču publika nekad atklāti neatzīst savu vainu. Katrā ziņā neatzīst pirmajā laikā. Var atzīt vēlāk. Vēlāk parasti atzīst ar lielu patosu. Publika patētiski sevi kritizē un šķebīgi pacilāti nosoda savus sākotnējos maldus. Publika var pat patētiski atvainoties patiesības prezentētājam, kuru savā laikā tiecās nolīdzināt ar zemi. Taču pirmajā laikā publika visu vainu uzvel patiesības prezentētājam. Vēlāk tas var mainīties, un publika var kļūt paškritiska. Tas visbiežāk notiek riebiņģi pacilātā formā. Minētā parādība lieliski izskaidro Raiņa vārdus par iespēju sastrīdēties ar visu tautu. Patiesības un turklāt nepatīkamas patiesības prezentētājs faktiski var vērsties pret visu publiku (tautu, sabiedrību). Viņš nebaidās satrīdēties ar visu publiku. Tādi cilvēki vienmēr ir bijuši. Rainis arī ietilpa viņu skaitā. Teorētiski noteikti ietilpa.

Kriminālā mentalitāte

Vai ir iespējams atsevišķs mentalitātes tips – kriminālā mentalitāte? Noteikti ir iespējams. Tas ir retorisks jautājums. Vismaz priekš tiem, kuri ir lietas kursā par noziedzības ģenētisko pamatotību, noziedzības gēna ceļošanu no vienas paaudzes uz turpmākajām paaudzēm. Jāņem vērā arī eigēnikas attieksme pret noziedzniekiem, atbalstot noziedznieku sterilizāciju. Noteikti ir sastopams tas, ko var dēvēt par apziņas kriminālo modeli. Šo modeli vitāli spēcina noziegumu brīvība – mūsdienu morāli tikumiskais stāvoklis Latvijā u.c. Iespēja nesodīti veikt kriminālos noziegumus katrā ziņā dziļi ietekmē apziņas kriminālo modeli. Kriminālā mentalitāte kļūst etnosa pārstāvju apziņas sastāvdaļa, apziņas formētāja, komandētāja, kritērijs darbībai, uzvedībai, komunikācijai. Par kriminālo mentalitāti liecina latviešu aprindās populārā gudrība „Man nav žēl, ka viņš prot kaut ko labi nozagt...”.

Fanātisms

Fanātisms tāpat kā jebkurš jautājums var būt spekulatīvs, akadēmisks, politiski konkrēts utt. Fanātisms var būt politiskais radikālisms, antisistēmiska politika. Var būt stulbuma fanātisms, fanātisms kā profanācija, fanātisms kā racionalitātes noslieksme un potenciāls, fanātisms kā pārmērīga prāta pielietošana, bet nevis kā kaut kas iracionāls, reliģisks, ultraideoloģisks. Fanātisms var būt kā abstrakts ekstrēmisms, fundamentāls ambivalentums, polemisks koncepts. Fanātisms var būt kā kompromisa ignorēšanas politiskā modulācija. Fanātisma opciju skaits ir neierobežots. Piem., fanātisms kā ētisks imperatīvs, ētiska norma un nepieciešamība.

Demokrātija

Par demokrātiju ir grūti runāt ar bagātajiem. Viņi atzīst tikai naudu. Bagātība ir laba lieta godīgiem cilvēkiem. Taisnīgs jebkurā valstī ir tikai tas, kas ir derīgs varai. Arī ar varu ir grūti runāt par demokrātiju. Vara atzīst tikai varu. Atzīst arī naudu. Demokrātija nav atkarīga no politiskās gribas ieviest demokrātiju. Demokrātija ir atkarīga no sabiedrības spējas pašorganizēties, bet nevis no politiskā voluntārisma. Demokrātija ir sabiedrības, bet nevis varas sociālais kapitāls. Angļiem patīk vārdi „*grassroots communities*”. Tā viņi apzīmē sabiedrības iniciatīvu. Tā ir iniciatīva „no apakšas” – no sabiedrības dziļēm. Šī iniciatīva ir demokrātijas aizsākums. Reālas demokrātijas aizsākums, bet nevis politiskās varas demagoģiski izsludinātās demokrātijas aizsākums. Sabiedrības pašorganizētība ir reta parādība. Darba ņēmēju („ekspluatējamo”) garīgā sfēra vienmēr ir mazāk aktīva nekā darba devēju („ekspluatatoru”) garīgā sfēra. Domāšana augstā filosofiskā un humānistiskā veidā nav darba ņēmēju dziļa īpašība. Bez šīs domāšanas nevar būt sabiedrības pašorganizēšanās nozīmības izpratne demokrātijas kontekstā. Sabiedrības sociālā kapitāla centrā ir jābūt uzticībai sabiedrības solidaritātei. Šī uzticība ir svarīgs faktors demokrātijai – sabiedrības pašorganizācijai. Sabiedrības pilsoniskā apātija, masu apolitiskums nekādā ziņā nevar sekmēt demokrātijas rašanos. Eksistē sociālā kapitāla radīšanas rekomendācijas. Iesaka realizēt pilsoniskās apgaismības programmas, atbalstīt pašcieņas jūtas, publiskās aktivitātes stimulēšanā izmantot sabiedrības slavināšanu, organizēt kooperācijas iemaņu mācīšanu, lokālo līderu sagatavošanu.

Frāzes

- Intelektuālā revolūcija
- Intuīcijas autoritāte
- Disciplinārais monotomisms
- Akadēmisko normu rutīna
- Diskursīvs uzbrukums
- Vadāmā nestabilitāte
- Ģeopolitiskā identitāte
- Boļševiku imperiālisms
- Ētiskais intuitīvisms: prāts zina, kas ir pareizi un nepareizi
- Ētiskais biheivorisms: bērns iemācās morāles normas no sabiedrības
- Morāles ģenētiskā evolūcija (*Wilson E.O. Sociobiology: The New Synthesis, 1975*)
- Franču paruna: ģēniji piedzimst provincē, nomirst Parīzē
- Globālā ģeopolitiskā konfrontācija
- Historiogrāfiska diagnoze
- Intelektuālā elite
- Diferencēta hierarhija
- Transnacionālais liberālisms
- Informācijas vīrusi; mentālie vīrusi

Zagšanas analītika: iemesli, izpausmes

- Etnosa mentalitāte
- Zagšanas gēns: metafora sliktu parādību kompleksam
- Zagšanas gēns etnosa ētosā
- Birokrātisma gēns
- Korupcijas etniskais aspekts
- Pārejas periods
- Kapitāla sākotnējā uzkrāšana
- Pilsoniskās sabiedrības trūkums

- Sociālās kontroles institūciju trūkums
- Pilsoniskās sabiedrības institūtu trūkums valsts kontrolei
- Tautas attieksme pret godīgumu, likumiem, godu, cieņu
- Godīguma un taisnīguma trūkums
- Hipotētiskie iemesli: reliģiskā tradīcija, kultūras norma
- Zagšanas ētiskais vērtējums: krimināls noziegums, morālais noziegums
- Morāli psiholoģiskais noskaņojums sabiedrībā

Frāzes par slimību

- Simptomatoloģija socioloģijā (mācība par simptomiem)
- Slimība kā fundamentāla kulturoloģiskā, socioloģiskā kategorija
- Sabiedrības pirmsfenomens – slimība
- Mežonības un augstprātības sintēze kā etnosa slimības izpausme
- Mežonības un pašpārliecinātības sintēze kā etnosa slimības izpausme
- ES nav konfederācijas nosaukums, bet slimības stāvoklis
- Gan ķermeniska, gan garīga diagnozes projekcija
- Realitātes izjūtas trūkums kā slimības sākums
- Bizantisms – divdomība, filistrība, aziātiskums kā noteikta slimība

1968

- Dalījums labējos-kreisajos politikā sākās Francijā 1789.gadā. Parlamenta dibināšanas sapulcē labajā pusē sēdēja monarhijas aizstāvji, konservatīvie; kreisajā pusē sēdēja revolucionāri, radikāļi, demokrāti. 1968.gadā Francijā šī kārtība izjuka.
- ASV ideoloģija Francijā nostiprinājās no 1968.gada maija; 1968.gadā Francijā bija milzīgs ekonomiskais kāpums, taču tam nebija nekāda saistība ar juvenālo dumpošanos.
- „Sarkanā maija” struktūra: 1) anarhisms (aizliegts aizliegt: *Il est interdit d'interdire*); 2) de Golla režīma destabilizācija (izdevīga ASV) faktiski bija antiamerikānisma likvidācija.
- Paradokss: protestējot pret amerikāņu karu Vjetnamā, reizē protestēja pret antiamerikānisko de Gollu.
- Pēc 1968.gada uzplauka liberālisms un postmodernisms.
- 2009.gadā Francija atgriezās NATO (Sarkozī iesauka „amerikānis”).
- 2016.g. Francijā nav alternatīvas amerikāņu ideoloģijai; alternatīvu piedāvā tikai Nacionālā fronte.

Hibrīdā mentalitāte

Hibrīdā mentalitāte tagad ir jaunāko paaudžu kādai daļai Rietumu civilizācijā, sevī sintezējot tradicionālo mentalitāti un postmodernistisko mentalitāti, kura tīrā veidā vēl neeksistē un eksistēs pēc divām, trijām paaudzēm. Uzbrukums tradicionālajai mentalitātei sākās 60.gadu beigās un 70.gados. Rietumos šajā ziņā noteikta hronoloģiskā josla iezīmējās 1968.gadā, kad bija odiozā jauniešu dumpošanās. Hibrīdās mentalitātes analītikā noteikti saglabājās jautājums par jauniešu progresivitāti, jauniešu avantūriskumu. Sabiedrībā vienmēr ir pastāvējis maldīgs priekšstats par jauniešu progresivitāti. Daudzi cilvēki domā, ka jaunieši ir visa jaunā aktīvi atbalstītāji un jauniešiem nepiemīt interese par konservatīvām un reakcionārām idejām. Jaunieši neesot karjeristi, konformisti. Tas esot raksturīgs tikai vecākā gadagājuma cilvēkiem. Maldīgais priekšstats pastāv, neskatoties uz to, ka jau Platons formulēja jauniešu objektīvu portretu. Faktiski jaunieši ir vislielākie karjeristi, konformisti, tiecoties pēc iespējas ātrāk ērti iekārtoties dzīvē un gūt panākumus amatu ieņemšanā. Jauniešiem piemīt idejiskais avantūrisms. Ja tā nebūtu, tad pēc 1968.gada postmodernisms būtu nomiris jau savos autiņos.

un nebūtu sagaidījis sociālisma sistēmas sabrukumu, lai piecūkotu latviešu un citu Austrumeiropas jauniešu prātu un dvēseli.

Slimība

Vārdam „slimība” tagad ir kulturoloģiskā un socioloģiskā aura. Tiek runāts par „baltās” rases slimību, atsevišķu tautu un valstu slimību. Slimība apliecina noteiktu stāvokli, kuram ir sākums un beigas. Slimība nav permanents stāvoklis. Tā tas ir attiecībā uz cilvēku veselību. Tā tam it kā būtu jābūt arī attiecībā uz rasi, tautu un valsti. Ja šodien saka, ka, piemēram, Ukraina ir slima valsts, tad tas nenozīmē, ka Ukraina vienmēr ir bijusi slima valsts. Ukraina ir tikai pirms zināma laika saslimusi. Tāpat nākotnē ir iespējama Ukrainas izveseļošanās.

Demogrāfiskā pāreja dara piesardzīgu jautājumā par „baltās” rases iespēju izveseļoties. Nav ticama eiropiešu izveseļošanās. Eiropieši ir nolēmti degradācijai, deģenerācijai, iznīcībai. Par to liecina eiropiešu emancipācija haosā, bērnu nedzemdēšanas patoss, bēgšana no saprātīgas dzīves, stabilas identitātes, kas tiek uztverta kā pašrealizācijas ierobežošana. Par to liecina arī eiropiešu ieviestā globālā patērēšanas unifikācija, nerimstoša un nekādi neapmierināmā mimētiskā vēlēšanās, postmetaforiskā orientācija, prāta un domāšanas galvenā modrība izvairīties no patiesības un objektīvi pamatota viedokļa idiotiskā plurālisma vārdā.

Jautājums par slimības sākumu un beigām noteikti ir aktuāls atsevišķu tautu vēsturiskās virzības kontekstā. LR un tas etniskais formējums, ko var apzīmēt vārdā „latvieši”, noteikti ir slim. Jautājums ir vienīgi, vai tā ir slimība, kurai ir sākums un beigas. Tā vien liekas, ka tā nav slimība, bet gan permanents stāvoklis, kura analītiskā neiederās vārds „slimība”. Neviss slimība ir izraisījusi LR krah, tautas nespēju izveidot intelektuāli un morāli stabilu eliti, inteligenci, politisko darbinieku slāni utt. Tautas nespēja nav slimība, bet gan permanents stāvoklis. Nav nekādu vēsturisko pierādījumu latviešu neslimošanai pirms tagadējās slimošanas.

Deģeneratīvā būtība

Etnosa deģeneratīvā būtība, saprotams, var dažādi izpausties. Tomēr dominē divi virzieni. Pirmkārt, tumsonības saglabāšanās, palielināšanās un nostiprināšanās, izplatot aplamas zināšanas un apliecinot dzīves procesu aplamu izpratni. Otrkārt, savas tumsonības pašslavināšanā, nespējot atšķirt tumsonību no normāla kognitīvā līmeņa un savā bezgalīgajā tumsonībā sacerot odiozus pašslavināšanās izgarojumus. Šajā ziņā latviešu aprindās visjaunākais piemērs ir internetā Grantiņa izraktajā vājprātīgajā bedrē nesen aizsāktā pašslavināšanās par latviešu tautu. Latvieši esot vienīgā tauta, kura ir sasniegusi „augstāko apziņas līmeni”. Turklāt izrādās, ka „neviens tauta to nespēja izdarīt”. Gribas atgādināt ikdienā populāro atziņu „Katrs jūk prātā savā veidā!”. Acīmredzot etnosa deģeneratīvajai būtībai arī var būt neskaitāmi izpausmes veidi – neskaitāmi vājprāta veidi.

Priekšlikumi

2016.gadā (līdz 7.07) publicētajās esejās un Stikla kalnā iekļautie terminoloģiskie un konceptuālie priekšlikumi: grēku habilitācija, kognitīvā aprobežotība, juvenālā banda, juvenālais laikmets, postmodernistiskā mentalitāte, analītiskais infantilisms, maniakālais finansiālisms, valsts hibrīdapvērsums, kognitīvā drosme, mentālais agresors, kriminālā mentalitāte, alkātības loģistika, hibrīdā mentalitāte, patoloģiju socializācija, tautas loģistika, grēku subkultūra.

Vēsturiskā vaina

Par vēsturisko vainu runā galvenokārt pasaules karu kontekstā. Vēsturiskā vaina esot kara iesācējiem. Taču vēsturiskā vaina var izpausties ne tikai karu kontekstā. Teiksim, pašlaik latviešu vēsturiskā vaina izpaužas nespējā vadīt savu valsti, izveidojot kriminālu valsti un pie tam atsakoties no valstiskās suverenitātes par labu Eiropas birokrātijas atkritumiem.

Tomēr jēdziens „vēsturiskā vaina” ir pārāk abstrakts jēdziens. Tas sekmē spekulācijas – ideoloģiskās, politiskās. Tas pieder to jēdzienu kategorijai, kuriem nevar noteikt robežas. Tāpēc ne reti saruna par vēsturisko vainu faktiski liecina par nevēlēšanos tikt skaidrībā par savu vēsturi, kā arī tieksmi vainu uzvelt citiem. Dominē atziņa, ka vēsturiskā vaina nekad nevar būt kolektīva vaina, bet var būt vienīgi individuāli personiska vaina. Arī šī atziņa ir pārāk abstrakta un smaržo kā spekulācija. Piemēram, tāds kolektīvs kā latviešu tauta tagad noteikti ir vainīgs visās savās valstiskajās idiotijās. Morālā atbildība gulstas uz katru latvieti. Taču tajā pašā laikā var runāt par visu latviešu kolektīva (tautas) vēsturisko vainu.

Degradācijas sākums

Eiropēdu degradācijas sākums ir 1968.gads. Tas ir vispāratzīts viedoklis. 1968.gada odiozie nemieri Francijā, Vācijā, ASV bija sākums tai slimībai, kura tagad (2016.g.) ir nenoliedzams fakts. Eiropa zaudē identitāti. Deformācijas un anomālijas ir tik lielas, ka Eiropu vairs nevar pazīt. Turklāt dzīves pārmaiņu ātrums ir milzīgs. Šajā ziņā ir asprātīgs salīdzinājums. Cēzars varēja sarunāties ar Napoleonu, kura dzīves laikā Eiropa vēl nebija tik krasi izmainījusies, lai Cēzars neko nesaprastu. Krasās izmaiņas sākās Jaunajos laikos. Izmaiņas ir tik lielas, ka Napoleons šodien nevarētu sarunāties ar angļu karalieni. Napoleons neko nesaprastu mūsdienu dzīvē. 1968.gadā sākās morālā deformācija: morālo uzskatu vaļība par labu morālo uzskatu plurālismam, ģimenes institūta diskreditācija, seksuālo anomāliju bums – „seksuālā revolūcija”. 1968.gada varoņi, pusstudējošie lutekļi no bagātām ģimenēm, savā turpmākajā dzīvē novirzījās uz 1) terorismu un 2) politisko karjeru. Viņi saglabāja pašpuikas ārieni, netūribu. Tradicionālākais piemērs – ebrejs

Dennijs Kon-Bandits. 1968.gada satrakojušies mutanti ir paraugs šodienas eiropiskās elites klonēšanā. Viņi palīdzēja izdresēt Eiropu par ASV paklausīgu pakalpiņu. No viņiem smirdošākie (Derrida, Habermass) publiski apsveica Dienvidslāvijas bombardēšanu, to vērtējot kā „humanitāro iejaukšanos”. Degradācija tik liela, ka „intelektuāli” vairs nav spējīgi paškritiski novērtēt sava intelekta vājprātīgo un antihumāno produkciju.

Tehnoloģiskā singularitāte

Tā mēdz dēvēt fenomenāli strauju zinātniski tehnisko progresu, kā rezultātā mākslīgais intelekts pārspēj cilvēka intelektu. Tiek radīta jauna tipa smadzeņu garoza, kas spēj pazīt tēlus; šīs garozas klonēšana var radīt hiperintelektu. „Alcor Life Extension Foundation” specializējās krionikā – iesaldē līķus, lai vēlāk tos atdzīvinātu. „SENS Research Foundation” vēlas uzvarēt novecošanu.

Tehnoloģisko paradigmu maiņu veicina militarizācija, kari, ieroču modernizācijas mānija. Interesanta ir šāda likumsakarība: tehnoloģiskās attīstības pionieri/līderi parasti karā neiesaistās; karo vecās paradigmas līderi. Piemēri: XVII-XVIII gs. Spānija karoja ar Angliju, bet līderis bija Holande; XIX gs. Francija un Krievija karoja, bet līderis bija Anglija; XX gs. karoja Vācija, PSRS, Anglija, bet līderis bija ASV. XX gadsimts kļuva „amerikāņu gadsimts”. Šo jēdzienu izdomāja žurnāla „Life” izdevējs Henrijs Luiss 1941.gadā, izsakoties par ASV misiju glābt pasauli. Antiamerikānisma gadsimts sākās 2001.gada 11.septembrī. Tas nekas, ka saglabājās zināma idiotija: Krievija katru gadu pārskaita ASV finansu sistēmā 120-140 miljardus dolāru. Taču ASV tāpēc krievi nekļūst intelektuālo vērtību iznomātāja. ASV netraucēti realizē ideoloģijas patoloģiskumu – postmodernismu un neoliberālismu novedot līdz kanonam krievu galviņās.

Ideju idiotija

Nākotnē ideju vēsturniekiem var būt lielas problēmas. Viņi nespēs ticēt XX gs.beigu un XXI gs. sākumā formulētajām idejām. Tās viņiem liksies odiozas, absurdas, neticamas, idiotiskas, nereālas u.tml. Ideju vēsturnieki negribēs ticēt, ka doto ideju autori ir Rietumu civilizācijas pārstāvji. Ideju vēsturniekiem liksies, ka Rietumu cilvēki ir sajukuši prātā. Tādas idejas var formulēt un apspriest tikai garā vāji cilvēki speciālās slēgtās ārstnieciskajās iestādēs. Minētajā vēsturiskajā periodā Rietumos apsprieda, piemēram, Džūdītes Batleres ideju par dzimumu konstruēšanu, atsakoties no vīriešu dzimuma un sieviešu dzimuma un to vietā cilvēcei uzspiežot jauna tipa dzimumus. Viņa visā nopietnībā izsakās par iespēju mainīt dzimumu un savai idiotiskajai idejai atrod plašu atbalstu eiropiešu inteligencē. Savukārt Žils Delēzs, Felikss Gvatari formulē ideju par to, ka cilvēku ķermeniem nav orgānu. Mišels Fuko rakstīja, ka cilvēki ir agonijā, viņi ir izdzimtenī. Peters Sloterdaiks prātoja, ka tauta ir fikcija. Latvijā latvieši visā nopietnībā apsprieda ideju par „vīriešu šķiru” un „sieviešu šķiru”, „daudzu tautību latviešu tautu”, „latviešu tautas etnosu”.

Auditorija

Zinātnei ir vajadzīga zinātniskā auditorija. Vienkāršāk sakot, izprotoša un atbalstoša auditorija. Pie tam nav svarīga zinātnes zinātniskā kvalitāte, objektivitāte, vērtība, patiesīgums, dziļums, pareizība. Zinātniskā auditorija ir vajadzīga un mēdz būt arī zinātniski nepilnvērtīgai zinātnei – dažādām teorētiskajām kroplībām, ideoloģiski tendētām nostādnēm, faktu manipulācijām. Mūsdienā Latvijā zinātniskā auditorija ir vajadzīga un tā reāli pastāv mūrnieku, šņoru, porīņu, sedlenieku, kūļu, ijābu, rozenvaldu tipa „zinātniekiem” un viņu „zinātnei”. Mūsdienā Latvijas zinātniskā auditorija ir tāda, ka to pilnā mērā apmierina zinātniskās kroplības, zinātniskie surogāti, terminoloģijas visatļautība un kļūdainība. Pie mums profesionāli nekorektām zināšanām profesionāli nekorektā auditorijā ir lielas perspektīvas. To nodrošina sinhronizācija – zinātnes un auditorijas kvalitatīvā kopība. Turpretī profesionāli korektām zināšanām nav nekādas perspektīvas profesionāli nekorektā auditorijā. Zinātniskās epistemoloģijas un sociālā ētosa (sociālās mentalitātes) savstarpējā neatbilstība nesniedz vēlamo rezultātu. Talantu un „tautas” sinhronizācijas trūkums var izraisīt vienīgi dažāda tipa konfliktus. Latviešu sabiedrība tradicionāli noklusē, neņem vērā un pat atklāti nolamā profesionāli korektās zinātnes autorus. Latviešu sabiedrībā tagad ir konstatējama talantu un „tautas” ideāla sinhronizācija. Nākas noklusēt, neņemt vērā un atklāti nolamāt tikai dažus cilvēkus.

Vācieši

Vāciešu portretu savos tekstos ir atstājis K.G.Jungs. Lūk, dažas līnijas. Vācieši ir viegli ievainojami, tāpēc pakļaujas dēmoniem. Vācieši mīl pakļauties pavēlēm, kas ir sava veida pašiedvesmošanās un iedvesmošana. Vāciešu vispārējās psihiskās nevērtības sekas ir viņu neskaidrais stāvoklis starp Austrumiem un Rietumiem. Vāciešus moka nepilnvērtības komplekss, ko viņi vēlas kompensēt ar lieluma māniju. Vācieši uzskata, ka vācu gars glābs pasauli (*Am deutschen Wesen soll die Welt genesen*); tas rada juvenilismu, jauneklīgu psiholoģiju, kas savukārt rada homoseksuālisma lielu izplatību, taču arī *anima* tēla trūkumu vācu literatūrā (izņemot Gēti); tas izpaužas vācu sentimentalitātē un mājīgumā, patīkamībā (*Gemütlichkeit*), kas nav nekas cits kā cietsirdība, bezjūtīgums, bezdvēseliskums; visi apvainojumi bezdvēseliskumā un bestiānismā, ko vācu propaganda pārmeta krieviem, attiecās uz pašiem vāciešiem; Gebelsa runas ir vācu psiholoģijas attiecināšana uz ienaidnieku. Vācija kā psihisko katastrofu zeme: Reformācija, zemnieku un reliģiskie kari, somnambulisks pārcilvēks; 10% no vāciešiem 1945.g. ir bezcerīgi psihopāti; vācieši formēja masas, bet nevis personības. Vēstures engēlis ir pametis vāciešus.

Britu aristokrātija

Diemžēl „balto” cilvēku degradācija un deģenerācija attiecās arī uz britu aristokrātijas jaunāko paaudžu kādu daļu. Speciālajā literatūrā tiek rakstīts par britu aristokrātijas pagrimumu – morālo

un intelektuālo pagrimumu. Bukingemas pils iemītniekus skar postmodernistiskais gars. Vindzori ir pagrimuši. „*The Guardian*” paškritiski: Mēs esam alkoholiķu nācija, neizejam no „pabiem”. D.Kemerons dzeršanu atzina par „nacionālo apdraudējumu”, ierosināja organizēt antialkoholisko kampaņu. Angļi ir Eiropas līderi pusaudzū meiteņu nonāksnā stāvoklī. Karaļnama atvases laiku pavada striptīziera kompānijā, ar smaīdu fotogrāfē sievas dzemdību sāpes. Taču vispār britiem joprojām ir uzvaras griba un azarts. Viņi nebaidījās pieņemt pareizo lēmumu par konfederācijas pamešanu. Viņu politiskā elite (aristokrātija) ir visvitālākā politiskā elite Eiropā, pasaulē. Briti iesaistās klīniskajā antikrieviskajā histērijā. Bet to nedara aristokrātija. To dara aristokrātijas sulaiņi.

Sociālā horeogrāfija

Sociālā horeogrāfija ir divējāda: tautas masu apzināta dancināšana un indivīdu sevis dancināšana. Tautas masu apzināta dancināšana vienmēr ir svētki. Respektīvi, svētki ir tikai tad, ja masu apzināta dancināšana ir noorganizēta kā svētki. Vienmēr ir jāņem vērā, ka tautas masām svētki ir vienīgi tad, ja tautas masas pašas ir dejojājas un skatītājas. Praktiski tas nozīmē, ka tautas masām ir jāiezombē, ka dejojšana ir viņu pašu iniciatīva un viņi paši sevi iepriecina. Tautas masu rīcība un uzvedība mainās nevis refleksiju rezultātā, bet „noteikumu” maiņas rezultātā. „Noteikumi” ir sociālās horeogrāfijas pamatbāze. Indivīdu sevis dancināšanai arī ir savi „noteikumi”. Noteikti daudzpusīgāki un komplicētāki nekā tautas masām. Sociālā horeogrāfija indivīdu esamībā, piemēram, var saskarties ar jautājumu „Kam ir lielāks degradācijas potenciāls – karjerai jeb naudai?”. Indivīds var novirzīties šaurā profesionalizācijā – izolēties no sabiedrības, kolēģiem utt. To indivīds var izdarīt lepni, ar iztēli, ironiju, pašpārliecināti un pašapzinīgi. Indivīds kļūst „hermētisks artefakts”. Indivīds var būt „nepacelts naudas maks”, - metafora sabiedrības vienaldzībai pret indivīdu, sabiedrības nepieprasītībai. Kā zināms, noklusē tos indivīdus, no kuriem mācās un no kuriem pārņem terminoloģiju, konceptus, koncepcijas, teorijas. Tādu radošu indivīdu liktenis parasti ir sabiedrības (profesionālās korporācijas) apzināta noklusēšana. Ar tādu indivīdu nav iespējams komunicēt, jo viņa ierosinātā intelektuāli retoriskā spriedze nav pa spēkam pārējiem. Tāpēc visērtākā reakcija saskarsmē ar izcilām personībām ir viņu noklusēšana. Īpaši uzskatāmi tas ir redzams, kad kultūras vispārējā situācijā dominē jaunā laikmeta stimulētā „jaunā ābece” – jauna pieeja, izpratne, terminoloģija utt. Izcilas personības ir apveltītas ar intelektuālo intuīciju un izstrādā jaunā laikmeta „jauno ābeci”. To veikli izmanto laikabiedri, taču „jaunās ābece” autoru noklusē. Atkārtotam: cilvēki mīl visrūpīgāk noklusēt tos, no kuriem reāli mācās.

Intelektuālā etnogrāfija

Tā var dēvēt vēsturiski kulturoloģisko specifiku kādā zemē, civilizācijā. Piemēram, intelektuālā etnogrāfija spilgti izpaužās vēl nesen (XIX un XX gs.) sastopamajā attieksmē pret mākslu. Dostojevskim viņa laikā un vēlāk daudzi pievienojās šādai atziņai: „Mākslā padarītais ir daudz mazāk nozīmīgs nekā pārdzīvotais, darinot mākslas darbu” (no „*Записок из подполья*”). XXI gs. minētā atziņa var palikt vienaldzīga, nesaprotama. Noteikti būs cilvēki, kuri saskatīs šajā atziņā aplamību. Viņi teiks, ka svarīgākais ir daiļdarbs, bet nevis tā radīšanas process.

Izglītība

Par izglītības mērķi ir visdažādākie viedokļi. Tomēr tie galvenokārt koncentrējās ap diviem mērķiem: domāšanas spēju attīstība un zināšanu sniegšana. Bez tā nav iespējama socializācija. Tiek uzskatīts, ka zināšanas vēl nesniedz domāšanas spējas – universālas domāšanas operācijas, kuras noder jebkurā situācijā. Daudzas izglītības koncepcijas tiecās pamatot tādu pieeju, kurā apvienojās abi minētie mērķi (zināšanas + domāšanas spējas). Pēcpadomju latviešu (un ne tikai) izglītības speciālisti lieto jēdzienu „kompetenču izglītība”, kas faktiski ir tikai manierīgs apzīmējums abu mērķu realizācijai. Kompetence liecina gan par domāšanas spējām, gan par

zināšanām. Izglītība vienmēr visos laikmetos stimulēja kompetenci. „Kompetenču izglītību” propagandēt kā šodienas novitāti ir liela mulķība un var piesaistīt vienīgi mulķus. Sastopams viedoklis par mūziku kā visefektīvāko domāšanas spēju attīstītāju. Tā uzskata neiropsihologi, E.Laslo u.c. Laika gaitā Rietumu civilizācijā ir būtiski mainījusies sociāli instrumentālā pieeja izglītībā. Tas ir bijis atkarīgs 1) no iedzīvotāju skaita pieauguma un nepieciešamības organizēt masu izglītību, likvidēt analfabētismu, kā arī no 2) vispārējā zinātniski tehniskā progresa un tehnoloģiskās specializācijas nepieciešamības. Visradikālākās pārmaiņas sākās Atdzimšanas laikmetā, kad radās t.s. klasiskā izglītība. Tajā galvenie priekšmeti ir senās valodas un matemātika. Klasiskā izglītība nomainīja viduslaiku sholastisko izglītību – „septiņas brīvās mākslas” (gramatika, loģika, retorika, aritmētika, ģeometrija, mūzika, astronomija). XX gs. klasiskā izglītība tika iznīcināta. To veica demogrāfiskie apstākļi (masu izglītība masu cilvēkiem), masu cilvēku intelektuālais neadekvātums, tehnikas vienpusīgā apkalpošana, politiskās varas ideoloģiskā koķetēšana ar masām. No izglītības tika izņemts tas viss, kas klasiskajā izglītībā bija pozitīvākais, attīstot atmiņu, disciplinējot prātu, neveicinot puszināšanas un „viedokļu plurālismu”, atturoties no ideoloģijas, ateisma. XX gs. otrajā pusē sāka nostiprināties masu augstākā izglītība. Tas ir saistīts ar demogrāfisko faktoru un pakalpojuma ekonomikas rašanos. Augstākā izglītība kļuva prece un maksas pakalpojums. Augstākā izglītība tās vulgārākajā variantā (pie mums privātajās augstskolās) tika pilnā mērā atrauta no zinātnes, veicinot šausmīgu zinātnes imitāciju. Protams, Rietumu civilizācijā saglabājās noteiktas izglītības oāzes aristokrātijai, buržuāzijas vecajai elitei.

Vērtējumi

No E.Laslo globālajiem etnoloģiskajiem vērtējumiem: latīņamerikāņi ir apgarotāki nekā ziemeļamerikāņi. Galvenais iemesls ir katoļu sholastikas dziļā ietekme Latīņamerikā. Sholastikai bija kognitīvās sistēmas loma, tā vadīja visus dzīves procesus. Ziemeļamerikā dominē anglosakšu pragmatisms, ko veicina Reformācijas rezultātā radušās reliģiskās strāvas, kurām ir liela ietekme. Taču tas ir īpatns pragmatisms. 1995.g. žurnālā „*Life*” bija stāstīts, ka 69% amerikāņi tic eņģeļu esamībai. Indijā valda transcendentālisms. Arī islamā transcendentālisms valda kopā ar monoteismu un misticismu. Āfrikāņu sabiedrībā dominē spirituālisms un animisms, ko nespēj ietekmēt un likvidēt kristiānisma misionāri un Rietumu mārketinga propaganda.

Pārmaiņas

Eiropa (Rietumi) un eiropēdi ("baltā" rase) nekad nav tik ātri un radikāli izmainījusies kā aizvadītajos apmēram 50 gados (var teikt - no 1968.g.). Agrāk pārmaiņas nostiprinājās gadu desmitiem un pat gadsimtiem ilgi. Tagad viss notiek ļoti strauji – vienas paaudzes laikā dzīve ir izmainījusies līdz nepazīšanai. Turklāt izmaiņu klāstā ietilpst arī kultūru nesaderības izraisītie konflikti, kuri ir daudz bīstamāki nekā militārie konflikti starp valstīm.

Musulmaņi ir galvenais civilizācijas drauds Rietumiem. Islama valstis ir vadošais revolucionārais spēks uz planētas un pacionārākais sociālais spēks, kas nebalstās uz materiālistisko apziņu, kā tas notiek Rietumu civilizācijā. Islama doktrinārā pacionaritāte radās XX gadsimtā politiskā islama (fundamentālisma) formā. Tā vien liekas, ka politiskajam islamam vislielākais ienaidnieks ir Rietumu materiālistiskā apziņa (pasaules uzskats) un Rietumu nemitīgā tieksme šo apziņu uzspiest visai cilvēcei. Jaunieši islama zemēs ir 60-65% no iedzīvotājiem, gatavi ziedot dzīvību idejas vārdā ir apm.3-5 miljoni no viņiem. "Balto" rasei ir citi skaitļi šajā jomā. Kas pie tā visa ir vainīgs, atbilde nav zināma. Ja vēlamies iegūt atbildi, tad izskaidrojumu nākas meklēt tajā sfērā, kuru dēvējam par pārdabisko spēku sfēru.

Negatīvā demogrāfija („baltās” rases globālais stress) sekmē deģenerāciju. Citādāk tas nevar būt. Ļoti iespējams, ka deģenerācija (deģenerātu esamība) visai drīz tiks legalizēta tāpat kā tagad tiek legalizēts homoseksuālisms. Deģenerāti iegūs sociālo statusu, kļūs dzīves noteicēji un dzīves varoņi. Sociālā disciplīna, ko nodrošina izglītība, audzināšana, ideoloģija, atmirs. Tās vietā būs sociālā disciplīna, ko nodrošina demoralizācija – morāli kropla dzīves izpratne. Izglītības sistēmas

sniegtās apgaismības vietā stāsies ielas apgaismība. Jaunatne visu iemācīsies burtiski uz ielas. Dzīvei nepieciešamās zināšanas sniegs iela, „tusiņi”, sociālie tīkli internetā. Tas būs cilvēciskais kontingents, kurš nepazīst vecāku, skolotāju, izcilu personību autoritātes varu un kognitīvo avotu visdažādākajām dzīves zināšanām. Tas būs cilvēciskais kontingents, kuram nebūs vajadzīga māksla, zinātne, ticība.

Grūti iebilst pret atziņu, ka XXI gadsimta galvenā pretruna būs starp reliģisko apziņu un sekulāro apziņu. Tam nākas piekrist, atceroties ateisma (sekularizācijas) straujo kāpumu XX gadsimtā. Sekulārā apziņa pieaug strauji. Tā nepazīst sociālo, individuālo atbildību. Tā ir neadekvāta veselajam saprātam, iracionālisms un iracionālā orientācija ir norma. Tajā pašā laikā sekulārā apziņa idealizē zināšanas; intelekts stājas intuīcijas un ticības vietā. Reizē pieaug misticisma loma, jo aktuāls ir Sokrāta teiciens „Mēs zinām, ka neko nezinām”. Aktuāls ir arī paradokss: Rietumu cilvēks veido komfortablu dzīvi savam ķermenim, taču par šo ķermeni (šūnām, neironiem) neko nezina. Sekularizācija attīstās liberālisma togā. Tas ir mūsdienu liberālisms bez jebkādiem principiem, viltīgi pat sludinot atsacīšanos no ideoloģijas, kam notic aprobežotas politiskās elites un ideoloģijas aizliegumu ieraksta pat savas valsts konstitūcijā.

Kulta figūras

Kulta figūras (kulta personības, pūļa elki u.tml.) ir kultūras neatņemams elements. Īpaši masu kultūras, masu cilvēku, masu mentalitātes, masu intelekta, masu inteligentuma, masu psiholoģijas, masu ideoloģijas, masu estētikas, masu morāles elements. Laika gaitā ir vienīgi mainījies šī elementa profesionālais raksturs. Līdz Jaunajiem laikiem kulta figūras Eiropā bija galvenokārt karavadoņi, kuri prata uzvarēt kaujās pretinieku un no kara atgriezās mājās kā varoņi. Kulta figūras varēja būt arī reliģiskās mācības sludinātāji, pret kuriem tautas masas izturējās ar dziļu pietāti. Jaunajos laikos kulta figūras kļuva vidusmēra un pat vēl zemāka līmeņa rakstnieki, filosofi, politiķi, publicisti, mākslinieki, zinātnieki, kuri prot komunicēt ar masu cilvēkiem, izdabājot viņu gaumei. Vērojama zināma likumsakarība. Pieaugot iedzīvotāju skaitam un XX gs. noformējoties tipiskai masu kultūrai ar masu kultūras industriju centrā, kulta figūras kļuva masu kultūras produkcijas autori un organizatori, kuru darbībā galvenā vērtība ir spēja komunicēt ar masām tām pieņemamā un saprotamā idejiskajā (zināšanu) un intelektuālajā (prāta attīstības) līmenī. Tādējādi kulta figūras var būt tikai tādi cilvēki, kuri var „nolaisties” līdz masu mentalitātes līmenim. Praktiski tas nozīmē, ka kulta figūrām nav jābūt apveltītām ar dziļu talantu un lielu prātu. Kulta figūra var būt tipisks masu cilvēks, kuru no pūļa pārējiem indivīdiem atšķir spēja verbalizēt, vizualizēt masu apziņas saturu. Ne velti tiek uzskatīts, ka mūsdienās kulta figūra ir tas cilvēks, kurš skaļi publiskajā telpā apliecina masu instinktīvās velmes, masu instinktīvo noskaņojumu. Masu apziņai piemīt noteikts saturs. Taču šis saturs masu apziņā nav pilnā mērā valodiski noformēts, idejiski noformēts, teorētiski noformēts (vispārināts). Driest teikt, ka masu apziņas saturs eksistē bez diskursīvā noformējuma. Masas instinktīvi kaut ko apzinās, bet nespēj to valodiski izklāstīt, kā arī nav stingri pārliecinātas par savu pārdomu pareizību, precizitāti, objektīvo iedabu. Masas baidās atklāti kaut ko teikt. Un, lūk, to masas vietā izdara kulta figūra. Kulta figūra precīzi uztver masu noskaņojumu un to noformē diskursīvā prezentācijā. Tāpēc ir radies pieņēmums, ka kulta figūra ir sava laika problēmu paudējs. Faktiski kulta figūra pati neko jaunu nerada. Kulta figūra nav jaunu ideju, koncepciju autore. Kulta figūra vienīgi publiski paziņo to, kas visiem (masām) ir zināms, bet līdz šim nebija noformēts diskursīvi un publiskots. Kulta figūra noformē diskursīvi masām zināmo, un masas par to ir ļoti pateicīgas un no diskursa autora izveido pūļa elku, kulta personību, slavenu cilvēku. Viņu masas var nosaukt arī par izcilu domātāju, intelektuāli u.tml. Attiecīgā laikmeta īstie domātāji un jauno ideju autori nekad nekļūst kulta figūras, jo viņu oriģinālos konceptuālos risinājumus masu apziņa nevar intelektuāli sagremot un izmantot. Tāpēc īstie domātāji un jauno ideju autori vienmēr ir masām vislielākie ienaidnieki, jo viņi ar savu darbību kļūst par masu apziņas nepilnību katalizatoru, konkrēti norādot uz masu apziņas mazspēju. Tas masām nepatīk. Tas masas kaitina, un masas visu savu melno enerģiju velta īsto domātāju un jauno ideju autoru noklusēšanai un iznīcināšanai. Tikai īstas personības zina,

kāda ir kulta figūru patiesā vērtība. Respektīvi, nevērtība. Tie, kuri vēlas, tāpēc var izmantot sekojošo mācību: ja masu sabiedrība par kādu jūsmo, tad tā noteikti jūsmo par kaut ko pelēku un idejiski mazspējīgu, kas reāli nespēj bagātināt kultūras mantojumu. Kulta figūras fenomenu ļoti aktīvi un ļoti rezultatīvi izmanto speciālie dienesti masu apziņas zombēšanai. Tā tas bija padomju valstī. Tā tas bija „perestroikas” afērā, tautas apdullināšanu ar „brīvību” un „neatkarību” pilnā mērā uzticot speciāli izveidotām kulta figūrām, kuras savu lomu izpildīja ar nelielām un nacionālajiem nodevējiem tipisko centību. Latviešus „apjāja” visādi pētersi un citi nekaunīgi un principā pelēki aprobežotās tautas elki. Pēcpadomju laikā kulta figūras ir neoliberalisma un postmodernisma smirdoņas propagandētāji. Jo aprobežotākas ir tautas masas, jo lielākas iespējas tautu zombēt ar kulta figūru palīdzību.

Contextus

Tā latīņu valodā apzīmē ciešu saistību, savienošanos. Valodas lietošanas laikā konteksts ir gandrīz svarīgāks nekā valoda. Īpaši tad, ja verbalajā komunikācijā izmanto arī neverbālās komunikācijas līdzekļus. Vārds bez konteksta vispār nevar būt saprotams. Izrunātais vārds var būt saprotams tikai kontekstā ar kopējo runas saturu, intonāciju, runas autora personību, runas adresāta personību, valodas semantiskajām niansēm, domāšanas un leksikas lietošanas tradīcijām, laikmeta idejisko noskaņojumu, tendencēm. Mēs klausāmies un cenšamies saprast tikai to, ko gribam dzirdēt un kas mums ir pieņemams un tuvs. Mēs neieklausāmies un necenšamies saprast kādu runu nevis tāpēc, ka patiešām nesaprotam un negribam klausīties, bet gan tāpēc, ka teiktais mums ir svešs. Svešais ir bīstams. Mums automātiski nepatīk svešais. Mēs vēlamies no svešā atbrīvoties. Neklausīšanās un nevēlēšanās saprast ir svešā iznīcināšana. Lai to panāktu, svešajam vārdam tiek atņemts konteksts, apjoms, elpa, asinis. Svešais vārds tiek pārvērsts par meliem. Taču mēdz būt arī t.s. mūžīgie vārdi. Tos nav iespējams iznīcināt. Nevēlēšanās tos dzirdēt nevar tos nogalināt. Šie vārdi ir apvīti ar noslēpumainību gan savējiem, gan svešajiem. Tādi vārdi ir „mīlestība”, „brīvība”, „taisnīgums”, „gods”, „cieņa” u.c. Tiem nav vajadzīgs konteksts. Bet, ja nav vajadzīgs konteksts, tad tos nevar iznīcināt. Vārdam „demokrātija” ir vajadzīgs konteksts. Šo vārdu tāpēc var iznīcināt.

Metapozīcija

No XIX gs. otrās puses eiropiešu intelektuālajās aktivitātēs vērojama **metapozīcijas** meklējumi. Tā būtu kognitīvā pozīcija, no kuras varētu aptvert visu kultūru un visu kultūru izskaidrot kā vienotu lielumu. Nīče metapozīciju saskatīja aiz visa cilvēciskā robežām. Bergsons – intuitīvajās zināšanās, Špenglers – civilizācijas ģenēzē, Ostvalds – kulturoloģijā. Interesanti ir tas, ka pati kultūra kļuva zināma metapozīcija, kad viss tiek skaidrots no kultūras viedokļa. Metapozīcijas meklējumos ietilpst diskurss par starpdisciplinārās pieejas nepieciešamību, sistēmisko pieeju, poststrukturālismu, semiotiku, mūsdienās – haosa teoriju, sinerģētiku. Ostvalda ieteiktā kulturoloģija ir metapozīcijas meklējumu rezultāts.

Mimētiskās bēdas

Mimētiskās bēdas ir pārdzīvotās bēdas. Bēdas, kuras ir bijušas pagātnē. Tās agrāk ir izjustas, pārdzīvotas bēdas, tās saglabājušās kā atmiņas par pagātnes bēdām. Tagadnē var būt pagātnes bēdu atdarināšana – mimēze. Mimēze nav kopēšana. Arī mimētiskās bēdas nevar būt kopēšana, jo pagātnes bēdas tiek papildinātas ar tagadnes izjūtām. Tādējādi mimētiskās bēdas ir pagātnes bēdu un tagadnes izjūtu sintēze.

1917-2017

- Skaitļu salikumam „1917-2017” ir maģiska aura. Minētajos simts gados ir izveidojies burvju loks, apstākļu un parādību virkne, no kuras nevar izkļūt un atbrīvoties bez zināmām šausmām par

pagātni un tikpat zināmām šausmām par nākotni. Skaitļu salikumā „1917-2017” ietilpst visdažādākie fakti. Katram no tiem ir noteikta loma aizvadīto 100 gadu notikumu un parādību kopējā kontekstā. Tas attiecas arī uz šajā tekstā iekļauto epizodisko materiālu.

- Liberāļu politiku un ideoloģiju krievu tauta un arī latviešu tauta nekad nav īsti sapratusi. Abas minētās tautas vienmēr ir vēlējušās īpašu pārvaldi. Praktiski – autoritāru pārvaldi. Iespējams, šī politiskā velme tautu apziņā ir intuitīvi stihiska, apzinoties savu nespēju politiski normāli eksistēt citā pārvaldes formā. Aizvadītie 100 gadi ir uzskatāmi apliecinājuši tautu nespēju eksistēt saskaņā ar liberālisma noteikumiem.

- I Pasaules kara laikā frontē krita daudzi jaunieši no aristokrātiskām ģimenēm. Tas sāpīgi atsaucās uz eiropiešu ģenētisko nākotni. Kā zināms, pēc „1917” Austrumeiropā sākās aristokrātijas apzināta iznīcināšana, kas eiropiešu ģenētisko bāzi sadragāja pilnā mērā. Protams, uz latviešiem tas neattiecās. Uz latviešiem tas attiecās vienīgi tajā ziņā, ka citās tautās (vācu, krievu, poļu) izzuda augsti attīstītu cilvēku kārtā, kuras sociālās misijas izpratnē ietilpa atziņa par nepieciešamību aktīvi iesaistīties mazāk attīstīto tautu apgaismošanā un audzināšanā. Tas, ko nozīmē tik tikko minēto procesu trūkums, ļoti labi ir redzams latviešu tautas pastāvēšanas „1917-2017” posmā. Bez apgaismošanas un audzināšanas savvaļā palaistā latviešu tauta degradējās šausmīgā ātrumā un šausmīgā veidā. Tautas vērtība, var pat teikt – neatgriezeniski, noslīdēja zem kritiskās robežas. Tautas visaptverošā nevērtība vairs nav drūma hipotēze, bet gan objektīvs fakts. Tautas neglābjamā nevērtība vairs nav tikai viena etnosa (vācu) nacistiski orientētās elites konstatācija, bet jau ir kļuvusi starptautiskās elites klusa konstatācija.

- Krievijas attiecībās ar ASV „1917-2017” faktiski vienmēr galvenais jautājums bija ebreju jautājums. Tā tas ir arī pašlaik. Tā tas bija XX gs. sākumā. Tā tas turpinājās PSRS periodā. Mainījās vienīgi ebreju prasības, sākot no vēlēšanās atstāt PSRS un beidzot ar etniski tradicionālo velmi pārvaldīt valsts finansu un citus resursus.

- „1917” vēsturiskajos notikumos vienīgi krievu sociālisti savai valstij vēlēja ļaunu un priecājās par Krievijas zaudējumiem I Pasaules karā. Viņi vēlējās valsti novest līdz sabrukumam, lai paši nāktu pie varas. No latviešu sociālistiem Rainis bija izņēmums. Viņam pirmajā vietā bija Latvijas intereses, bet nevis partijas intereses. Tāpēc viņu latvieši tā nemīl un neciena. Tāpēc latvieši viņu zemiski piekrāpa prezidenta vēlēšanās.

- Krievijas impērijā „1917” laikā masu komunikācijas galvenais līdzeklis bija laikraksti. Taču laikraksti masu komunikācijas līdzeklis bija nosacīti, jo Krievijā valdīja analfabētisms – lasīt prata tikai 10% iedzīvotāju. Tāpēc tauta neorientējās politikā, vēsturē, ģeogrāfijā. Neviens no „tautas” nezināja, kas ir serbi, slāvi.

- Ļeņina naudas lietas pārzināja Izraīls Gelfands (pseidonīms Aleksandrs Parvuss, 1869-1924). Savukārt Parvuss sadarbojās ar Vācijas Ārlietu ministrijas speciālo politisko nodaļu, kas vadīja „procesu”, deva naudu un izstrādāja plānu Krievijas sagraušanai ar boļševiku palīdzību.

- Latviešu strēlnieku pulki karoja kopā ar Sibīrijas pulkiem 12.armijā. Mūsdienās vēsturnieki raksta par latviešu strēlnieku pulku niecīgo efektivitāti Latvijas aizstāvēšanā. Šī niecīgā efektivitāte bija redzama jau kara gados. Tāpēc igauņi atsacījās veidot savus pulkus, jo redzēja latviešu niecīgās iespējas.

- Vācija un Austroungārija par spīti Krievijai 1916.gada 5.novembrī izveidoja Polijas valsti un poļu armiju.

- Februāra revolūciju neviens nenojauta. Valsts Dome strādāja, ārēji viss bija mierīgi. Tomēr pēkšņi impērija sabruka. Tā februāra radikālos notikumus raksturo Mihails Radzjanko, Vladimirs Nabokovs. Valstī bads nebija, algas izmaksāja. Taču bija dziļš naidis starp frontiniekiem un rezervistiem.

- Krievijā „1917” dienās visi apsveica jauno varu, kuras pārstāvju uzvārdus neviens nezināja.

- Imperators atsacījās no troņa 1917.gada 2.martā. Nākamajā dienā, piektdienā 3.martā, viņš dienasgrāmatā ierakstīja: „Gulēju cieši un ilgi. Atmosfēra tālu aiz Dvinskā. Diena bija saulaina un salīga. Runāju ar savējiem par vakardienu. Lasīju daudz par Jūliju Cēzaru”. Savukārt ceturtdienā (2.martā) imperators dienasgrāmatā ierakstīja: „Visapkārt nodevība un glēvulība, un krāpšanās!”.

- Pagaidu valdības populārākais arguments bija „Mūs izvēlējās krievu revolūcija”.

- Pēc boļševiku apvērsuma Smoļniju un vēlāk Kremli apsargāja latviešu strēlnieki.
- Cara un viņa ģimenes nošaušanā Jekaterinburgā 1918.gada 17.jūlijā piedalījās 12 cilvēki. 6-7 no viņiem tika saukti par „latviešiem”, no kuriem 5 cilvēki runāja vācu valodā.
- Rīgas sargāšanā Bermonta uzbrukuma laikā piedalījās no krievu kara gūstekņiem izveidotas vienības. Rīgas jūras līcī reidā stāvēja franču karakuģi un angļu karakuģi „*Dragon*” un „*Ventureus*”. Ar lielgabaliem šāva uz bermontiešiem gan franču, gan angļu karakuģi. Rīgas aizstāvēšanā visu izšķīra angļu virsnieka Alfrēda Berta rīcība.
- Angļu ģenerālis sērs Alfrēds Berts pēc aiziešanas pensijā izveidoja biedrību „*Friends of Latvia*”. Pirms II Pasaules kara viņš viesojās Latvijā. Taču latviešu politiskā elite par viņu neinteresējās. Valsts galvenie sargi gribēja būt paši latvieši. Baltvācu kritizētā latviešu nepateicība spilgti izpaudās arī pēc „1917”. Mūsdienās latvieši A.Berta un citu tautu pārstāvju būtisko līdzdalību LR vēsturē vispār ignorē. Faktiski – nemaz nezina, jo latviešu vēsturnieki LR vēsturi vienmēr ir sacerējuši ļoti kroplīgi.
- 1934.gada 1.decembrī nošāva Sergeju Kirovu. To izdarīja Leonīds Nikolajevs, kura sieva bija latviete Milda Draule.
- 1940.gada aprīļa sākumā J.Balodis tika atcelts no kara ministra amata.

Zagšanas analītika, habilitācija

No psiholoģijas viedokļa zagšana ir kompleksa parādība. Zagšana ir instinktu invāzija, pārvarot aizliegumu zagt. Zagšanā iesaistās vairāki instinkti: savu vajadzību apmierināšana; pašsaglabāšanās instinkts, kas ir ļoti stabils un spēcīgs cilvēka aktivitātes veicinātājs; instinkts gūt labumu bez darba arī ietekmē pievēršanos zagšanai. Zaglis plašākā nozīmē ir jebkurš sabiedriskās kārtības pārkāpējs. Arī valsts vadībā var būt zagļu psiholoģijas adepti – nācijās bagātību izzadzēji. Visās civilizācijās sastopams zagļu valdīšanas periods. Tam nav nekā kopēja ar „sociālo cīņu”, „vispasaules ebreju sazvērēstību”, „nacionālā gara izzīdīšanu”. Viss ir daudz vienkāršāk. Zagļu vara sākās tad, kad dabiski organiskai valstij ir iespējams pārvērsties mākslīgā valstī. Respektīvi, kad valsts veidojās dabiski kā sociāli politiskā nepieciešamība. Valsts veidošanās process ir tieši pakļauts sabiedrības vajadzībai, un sabiedrības vajadzībās neietilpst zagšana. Sabiedrība veido valsti tā, lai neviens nekrāptu sabiedrību. Dabiski organiskā valstī pie varas nonāk tikai līderi, kuri vadās no veselā saprāta, atbilstoši sabiedrības reālajām ekonomiskajām, militārajām, garīgajām, morālajām interesēm. Mākslīgi radītā valstī līderi vadās tikai no savām interesēm. Valsts ir līderu, bet nevis sabiedrības interešu objekts. Tādā mākslīgi radītā valstī līderu galvenā un vienīgā nodarbošanās ir zagšana, nemitīgi izlaupot nacionālos resursus. Tādā valstī noziegumu brīvība nav zagļu ilūzija, bet zagļu dzīves realitāte. Dabiski organiskā valsts var pārtapt mākslīgā valstī tad, kad pilsoņi zaudē reālo varu, tauta vairs tieši nepārvalda valsti, bet pārvalda ar algotu starpnieku palīdzību. Mākslīgā valstī tiek radīts milzīgs valsts aparāts. To veicina zagšanas nesodamība. Zaglis ministrs rada jaunas štata vietas saviem draugiem un radiem, lai arī viņi piekļūtu pie zagšanas. Vēsture liecina, lūk, par ko. Jo dabiskāka/organiskāka ir valsts, jo niecīgāks ir valsts aparāts. Jo spēcīgāka (organiskāka) ir valsts, jo mazāks ir tās administratīvais aparāts. Vēsturnieki zina, ka divus miljonus lielās Romas tiesas darbus izpildīja tikai viens tiesnesis (*praetor urbanus*), kuru katru gadu pārvēlēja. Romas impērijā ar tās 120 miljoniem iedzīvotāju bija tikai 12 000 ierēdņu. Impērija sāka brukt Diokletija laikā (284.-305.g.), kad radās milzīga ierēdņu armija; katrs ierēdnis gribēja lepnī dzīvot, uzskatīja, ka valsts bagātības pietiks līdz mūža beigām; pēc Diokletija pietika 100 gadus; 305.gadā Diokletijs atsacījās no troņa; 410.gadā Alarihs ieņēma Romu. Valsts amatpersonu zagšanas iemesli: šausmīgs egoisms, šausmīga alkātība, šausmīga cilvēku necieņa, šausmīgas problēmas ar sirdsapziņu, tikumiskumu, kaunu. Latvijā neko nelīdz pat slavenā Sātana izdzinēja Boba Larsona palīdzība. ASV eksorcists divas reizes pie mums darbojās (eksorcisms – ļauno garu izdzīšana). Viņā ieskatā Austrumeiropas dēmoni esot stūrgalvīgi, spēcīgi. Tos nav tik viegli pieveikt. Protams, latvieši nav vienīgie ar zagļu reputāciju. Tāda reputācija ir arī citiem. Izcilais krievu vēsturnieks Karamzins Parīzē uz jautājumu, kas notiek Krievijā, atbildēja vienā vārdā: „*Богот!*». Viņam lūdza pastāstīt „divos vārdos”. Pietika ar vienu vārdu.

Grēksūdzes procedūra

Grēksūdzes procedūru nosaka baznīca. Tā ir smalka procedūra. Par to raksta biezas grāmatas. Grēkus var izsūdzēt mūkam, svētam cilvēkam, Dievam, baznīcēniem. Grēkus var prasīt izsūdzēt katru nedēļu, reizi mēnesī, gadā. Eksistē speciālas instrukcijas grēku izsūdzēšanai. No 1215.gada grēki jāizsūdz katram ticīgajam, kurš ir vecāks par 14 gadiem. Luterā mācība veidoja jaunu pieeju attieksmē pret grēkošanu. Galvenās tēzes: cilvēka daba ir grēcīga; var piedot tikai atsevišķus grēkus, bet nevar piedot cilvēka grēcīgo dabu; cilvēkam ir jātic tam, ka viņa grēki ir piedoti; viss ir atkarīgs no cilvēka sirdsapziņas. Aktuāls ir jautājums, vai luterisma attieksme pret grēkošanu atsaucās uz zagšanas izplatību, biznesa amoralitāti, tieksmi pēc bagātības, par ko rakstīja Vēbers, saskatot principiālu atšķirību starp katoļu un protestantu izturēšanos saimnieciskajā darbībā. Varbūt luterisms veicināja ne tikai biznesu, bet arī negodīgumu biznesā. Biznesmenis zināja, ka viņš ir grēcīgs radījums un tāpēc nebaidījās grēkot, jo vienalga viņš paliks grēcīgs līdz kapa malai. Luterisms bija morāli un psiholoģiski izdevīgs buržuāzijai, kas strauji radās pēc Reformācijas. Atsevišķa sfēra ir soterioloģija – mācība par cilvēka dvēseles atpestīšanu no ļaunuma; cilvēkam ir divas iespējas – pilnveidoties vai pagrimt; atpestīšana no ļaunuma ir kultūras dominante; cilvēka dzīves asis ir taisnīgums, svētums un grēcība.

Valsts centrs

Valsts centrā vienmēr ir idejiskā cīņa, idejiskā pilnveidošanās un vērtībās pret idejisko aprobežotību un idejiskajām aplamībām. Tā tas ir bijis vienmēr t.s. dabiskajās valstīs, kuru ideoloģija un politika ir tendēta tautas un valsts virzienā. Tā tas nav un faktiski nevar būt t.s. mākslīgajās valstīs, kuras tika manipulatīvi noformētas PSRS vietā. Mākslīgajās valstīs centrā ir nauda un naudas zagšana. Tādā mākslīgajā valstī kā LR apzināti tiek uzkurināts antisovietisms un banāla rusofobija, lai tautas apziņā aizplīvurotu naudas un zagšanas totālo lomu un varu. Zagļi (*Nouveau riche*) tēlo aristokrātus, buržujus, garīgo eliti, nespējot nogrimēt savas trulās un bandītiem līdzīgās fizionomijas. Zagļu sievas tēlo augstākās sabiedrības dāmas, nespējot nogrimēt kurtizānes izskatu un būtību. Mākslīgajā valstī plebejisms nav šķiriskā pazīme, bet cilvēciskā pazīme – slimība, vīruss, diagnoze. Skaidri ir redzams garīgās sublimācijas deficīts: zemāko un instinktīvo tieksmju pārvēršanās augstākajā psihiskajā enerģijā. Cilvēka morālās reakcijas instrumentālā precizitāte ir zudusi, un tās vietā smird „morālais plurālisms”. Tie, kuri sevi dēvē par politiķiem, nevar lepoties ar saprātu, racionālismu, idejiskumu, ideālismu, kompetenci, analītiskumu, laikmeta globālo sociālo problēmu izpratni. Mākslīgās valsts cilvēki tūlīt sev piesprieda ārpazīgu sodu – viņu visa pagātne nekur neder. Ļaudis, naudas dēmona pārņemti, nespēj saprast, ka cilvēks bez pagātnes nav neko vērts un viņa dzīvei nav nekādi pamati. Tādam cilvēkam nevar būt nākotnes tēls. Atsacīšanās no pagātnes ir atsacīšanās no saviem vecākiem un vecvecākiem, kas ir fundamentāla nekrietnība un fundamentālas deģenerācijas pazīme.

Inteliģence

Latviešu inteliģences radošais potenciāls ir liels. Bet tikai blēdību, nodevības un nelietību jomā. Latviešu tautas reputāciju, zagļu, stulbeņu un neuzticamu cilvēku reputāciju, nodrošina inteliģence, bet nevis „vienkāršā tauta” - šoferi, traktoristi, mūrnieki, atslēdznieki, elektriķi, santehniķi, pārdevējas, apkopējas, sētnieki, naktssargi. Latviešu tautu par zagļu, stulbeņu un neuzticamu cilvēku populāciju ir pārvērtusi latviešu inteliģence kā noteikts sociālais slānis dotajā etniskajā populācijā. Citiem sociālajiem slāņiem, zemniecībai un strādniecībai, šajā ziņā nav nekādi nopelni. Latviešu drūmās reputācijas autori ir latviešu inteliģence. „Vienkāršā tauta” nevar iztikt bez inteliģences. „Vienkāršā tauta” ir akls spēks, fiziski spēcīgs spēks, bet akls spēks. Turklāt bez inovatīvām smadzenēm. „Vienkāršās tautas” smadzenes ir piemērotas tikai elementāras fizioloģiskās eksistences nodrošināšanai. „Vienkāršā tauta” var šaut, gulēt ierakumos, izlauzt

durvis, bet to visu „vienkāršā tauta” var izdarīt tikai tad, ja to visu kāds izdomā un organizatoriski vada. Un to visu izdomā un organizatoriski vada inteliģence – aklās „vienkāršās tautas” acis un inovatīvās smadzenes. Ja inteliģence ir „savārtījusi ziepes”, tad inteliģence var arī šo savārtījumu izstrēbt. „Vienkāršā tauta” nevar izmainīt reputāciju. To var izdarīt tikai inteliģence. Latvijas mazvērtīgo vietu visos Eiropas statistiskajos mērījumos ir sagādājusi latviešu inteliģence – Lielā Banda ar savu Astonkāji, Mazās Bandas valsts novados. No latviešu inteliģences milzīgu destruktīvo porciju Latvijas dzīvē ir iesmērējuši žurnālisti, pasniedzēji, kropļojot sabiedrisko apziņu un sagatavojot inteliģences brāķi. Tas nav „vienkāršās tautas” nopelns. Kādēļ XX gadsimtā sāka jūsmot par „vienkāršo tautu”, „vienkāršajiem cilvēkiem”? Kādēļ Rainis jūsmoja par „proletariātu”? Rainis un citi jūsmoja tāpēc, ka „vienkāršā tauta” ir morāli tīra, morāli nesamaitāta etniskās populācijas daļa. „Vienkāršā tauta” nav zādzību, organizētās noziedzības, „shēmošanas” iniciatore un izpildītāja. „Vienkāršā tauta” nav rafinētu nelietību, rafinētu blēdību autore, nav nacionālās nodevības autore, nav valsts izzadzēja un izpārdevēja pasaules salažņām. „Vienkāršās tautas” enerģija nav vērsta pret līdzcilvēku iznīcināšanu, nogremdēšanu, pakļaušanu, izmantošanu, aplaupīšanu, ekspluatēšanu. „Vienkāršā tauta” nav gudru, godīgu un talantīgu cilvēku nīdēja. Nīdēja ir latviešu inteliģence. Latviešu inteliģentam lielākais ienaidnieks ir otrs latviešu inteliģents. Inteliģences pasionaritāte ir negatīva pasionaritāte. Tāda pasionaritāte kalpo vienīgi naudai, varai, karjerai, ambīcijām un verdziskai pielīšanai ģeopolitiskajiem saimniekiem, transnacionālajām varas struktūrām. Verdziskums, nodevība, neuzticamība ir inteliģences īpašības, bet nevis „vienkāršās tautas” īpašības. „Vienkāršā tauta” stāv ļoti tālu no visiem procesiem (politiskajiem, ekonomiskajiem), kuros ir iespējams šļakstīties ar verdziskumu, nodevību, neuzticamību. Toties inteliģence ir organiski saistīta ar šiem procesiem. Inteliģence kā etniskās populācijas gaišais un melnais spēks radās demogrāfiskā kāpuma laikā XIX gs. otrajā pusē, kad uzauga nepieciešamība masas garīgi aprūpēt un klasificēt dažādās sociālajās grupās.

Refleksijas par morāli

- Tas, kas nesen bija negods un kauns, tagad ir kļuvis lepnuma un prestiža avots. Piemēram, „prihvatizācija”, budžeta zagšana utt.
- Amoralitāte kā postmodernisma fundamentāls terorisms.
- Morāle instrumentāli apkalpo cilvēku viņa darbībā, uzvedībā un komunikācijā.
- Viduvējība ar savu pelēko prātu un dvēseli kā tautas dēmons.
- Pasivitāte, apātija, neticība kā morāli psiholoģiskais motīvs.
- Plebeju, lumpenu, filistru racionālisms kā morāles elements.
- Esot naivi ticēt, ka tauta ir spējīga patstāvīgi redzēt patiesību.
- Valsts stabilitāte ir atkarīga no pavalstnieku morālās stabilitātes. Jau sen tā ir triviāla tēze.
- Morālā stabilitāte ir atkarīga no cilvēku ilgām un skumjām pēc garīguma. Bez garīguma nav iespējama morālā stabilitāte. Garīgums ir morāles radiācija.
- Morālais universiālisms ir universiāla morāle visām tautām neatkarīgi no rases, kultūras, reliģijas, dzimuma, šķiriskās piederības, seksuālās orientācijas.
- Morāles zelta likums: dzīvības cieņa, veselības aizsardzība, privātīpašuma aizsardzība, cilvēciskās pašcieņas aizsardzība.
- Morālais relatīvisms: neeksistē absolūts labais un ļaunais, neeksistē visiem vienādas obligātas normas un tikumības objektīvi kritēriji.
- Morālais nihilisms: no morāles normām kāds var gūt labumu – psiholoģisko, ekonomisko, politisko labumu.
- Morāles definīcija: vispārpieņemtas tradīcijas, normas, noteikumi, vērtības, balstoties uz priekšstatu, kas ir labs vai slikts, pareizs vai nepareizs, labsirdīgs vai ļauns.
- Morāles sociālais aspekts: aristokrātijas morāle, vergu morāle, buržuāzijas morāle, proletariāta morāle, zemniecības morāle, inteliģences morāle.
- Uz morāli atsaucās politiskais konformisms, kā arī citi konformisma veidi.

- Nacionālisms kā morāles avots: savējie-svešie, patriotisms-šovinisms.
- Kopīgais dažādu tautu morālē: gudrības, zināšanu, drosmīguma, cilvēciskuma, taisnīguma cieņa.
- Sociālā evolūcija – morālā evolūcija.
- Cilvēka morālās evolūcijas pamatā ir egoisma/individuālisma apvaldīšana.
- Morāles psiholoģija uzskata, ka morāle mainās personības attīstības laikā.
- Eksistē morāles attīstības teorijas.
- Grupas morāle ir tautas morāle.

Semiosociopsiholoģija

Jēdziena autore ir Tamāra Dridze (1930-2000). Viņa un viņas kolēģi Maskavā šo jēdzienu lieto no 1969.gada. Intensīvi 1969.-1974.g. T.Dridze semiosociopsiholoģiju dēvē par jaunu paradigmu un kompleksu starpdisciplināro zinātnisko virzienu, kas pēta sociālo komunikāciju kā cilvēku un starpkulturālo mijiedarbību, kas ir būtisks faktors sabiedrības psiholoģijas un kultūras formēšanā. Semiosociopsiholoģijas pētījumu priekšmets ir sociālie procesi, kurus izraisa cilvēku, grupu, sabiedrības komunikatīvā mijiedarbība. Komunikatīvās mijiedarbības kvalitātes kritērijs ir sasniegtā savstarpējā saprašanās. Semiosociopsiholoģijas rašanās noteikti ir saistāma ar kulturoloģiskās domas vispārējo attīstības tendenci, kas masveidā sākās XX gs. otrajā pusē un kura ir apskatīta grāmatā „Ievads kulturoloģijā. Kultūras teorija un kultūras vēsture”.

Fiziognomika

Aktuāla izziņas konstrukcija laikā, kad sabiedrības degradācija jau ir sākusi izpausties bioloģiski – sabiedrības locekļu sejās. Degradācijas formas „daunisms”, idiotija, stulbums, kretinisms atspoguļojās daunu, idiotu, stulbeņu, kretīnu sejās. Medijos ievietotajās fotogrāfijās sāk dominēt ļoti nepatīkamas sejas. Tā ir strauji progresējoša tendence Rīgas medijos. Jēdzienu „fiziognomika” ieviesa Hipokrāts. Viņa ieskatā daba ietekmē cilvēka izskatu. Ar šo jēdzienu apzīmē teorētiskās domas atzaru, interesējoties par cilvēka garīgo pasauli, psiholoģiju, rakstura formēšanos. Par fiziognomiku dzīvi interesējās Aristotelis. Viņš radīja „fiziognomistisko estētiku”. Fiziognomika var būt objektīvs kritērijs cilvēka rakstura, uzvedības diagnosticēšanā un prognozēšanā. Tā teikt, cilvēka sejā atspoguļojās tas, ko no viņa var sagaidīt. Fiziognomika paver iespēju cilvēkus klasificēt, katalogizēt, tipoloģizēt. Fiziognomika bija modē XVIII gadsimtā, taču „īsta” zinātne nekļuva. Fiziognomikā lielu uzmanību pievērš acīm, – acis esot dvēseles spogulis. Uzmanību pievērš pieres augstumam – „intelektuālis ar augstu pieri”. Fiziognomiskā analīze veicina tādu novērojumu kā „labsirdīgs vīriņš”, „bezbailīgs ar ērgļa skatu”. Fiziognomikas vislielākā „speciāliste” ir māksla. Glezniecībā, kinomākslā noteikta izskata tipi simbolizē noteiktu pasaules uzskatu, morālo stāju, sociālo statusu utt. Ja agrāk vajadzēja grimēt „idiotu”, tad tagad var atrast sejas, kuras idiota lomai nav jāgrimē. Rīgā šajā ziņā ir liela izvēle jauniešu populācijā. Uzvedības stereotipi nav iespējami bez attiecīgā ārējā izskata stereotipiem. Tas pats attiecas uz sociālo statusu: bagātnieki (buržuāzija) resni vīri ar trulām sejām, aristokrāti – tievi, izstīdzējuši cilvēki ar intelligentām sejām, intelligenti vienmēr ir ar „brillītēm”.

Morālais garants

Morālais garants ir sociāla nepieciešamība un sociālais pamats tautas (sabiedrības) esamībai. Faktiski – obligāta sociālā nepieciešamība. Tautai (sabiedrībai) ir vajadzīgs tāds sociālais institūts, kas nodrošina morālo stabilitāti un morālo tīrību, kā arī pasargā pret amoralitāti. Tāds institūts tautai garantē, ka tauta vienmēr var paļauties uz šī institūta atbalstu un aizsardzību morāles jautājumos un tautas morālajā praksē. Reāli tāds morālais garants (sociālais institūts) ir tautas morālā spēka avots. Tauta zina, ka tās rīcībā ir spēks, kas nekad nepieļaus morālo noslīdējumu. Saskarsmē ar amoralitāti tauta zina, kur griezties un meklēt aizstāvību. Ja tautai nav tāds morālais garants, tad tauta ir spiesta dzīvot bez morālajiem pamatiem un tautas moralitāte nav strukturēta

un fokusēta pienācīgā veidā. Tauta bez morālā garanta ir nepilnvērtīga tauta. Ja tauta neizprot morālā garanta nepieciešamību savā eksistencē, tad tāda tauta savā evolūcijā vēl nav sasniegusi vajadzīgo briedumu. Pirmkārt un galvenokārt – morālo briedumu. Tādu tautu var raksturot kā neattīstītu un necivilizētu tautu. Latviešiem pašlaik nav morālais garants (institūts). Latvieši nevar ne uz ko paļauties morālajā jomā. Latviešu visi sociālie institūti (valsts prezidents, valdība, parlaments, ministrijas, mediji, akadēmiskie centri, baznīca, sabiedriskās organizācijas, politiskās partijas) vairāk vai mazāk nevieš morālo uzticību un praktiski nevar būt morālais garants. Šis bēdīgais fakts ir viena no visuzskatāmākajām liecībām latviešu vispārējai neattīstībai, nespējot ne tikai nodrošināt morālo garantu, bet nespējot pat saprast tā obligāto nepieciešamību.

Migrācija

Demogrāfiskās pārejas sekas tiek dažādi prognozētas migrācijas jomā. Vācijā G.Hainzons runā par 250 miljonu ieklišanu Eiropā turpmākajos (no 2016.g.) 35 gados. „Gellaps” prognozē 950 miljonus migrantu Eiropā līdz 2050.gadam, kad noslēgsies demogrāfiskā pāreja. Skaitļi var būt dažādi, taču tie nemaina būtību – Eiropas demogrāfisko bojāeju. Eiropa nekad vairs nebūs „balto” cilvēku teritorija.

Cilvēktiesību ideoloģija

Eiropā cilvēktiesību ideoloģija pastāv no 1789.gada, kad Francijā tika izstrādāts pirmais dokuments cilvēktiesību jomā. Cilvēktiesību ideoloģija ir it kā humāna un morāli cēla pozīcija. Taču tā ir ļoti bīstama un indīga ideoloģija, pretrunīga pozīcija un pozīcija ar dubultiem standartiem, meliem, falsifikācijām, zombēšanu u.tml. Franči toreiz ar savu deklarāciju centās attaisnot genocīdu, vēlēšanos sagraut tradicionālo sociālo struktūru. Eiropā tradicionāli valdošā grupa bija garīdznieki un karavīri. Valstis pārvaldīja kristīgie monarhi. Pret viņiem bija vērsta cilvēktiesību deklarācija, balstoties uz lozungu „Dieva nav!” un Dieva vietā piedāvājot materiālistisko orientāciju – visu nosaka prāts, materiālistiskā zinātne. Tas veicināja ateisma plūdus, dzīvniecisku izlaidību, kas mūsdienās ir sasniegusi zināmu kulmināciju un likvidējusi jebkādas cerības apturēt „balto” cilvēku morālo pagrimumu. Cilvēktiesību ideoloģijas aizsegā Francijā iznīcināja garīdzniekus, deklarācija bija vērsta pret aristokrātiju. Asiņainie notikumi Vandejā ir vēsturiski pirmais simbols cilvēktiesību ideoloģijai. Mūsdienu Latvijā (arī Krievijā) spilgts cilvēktiesību ideoloģijas bīstamības piemērs ir ebreju aizraušanās ar „cilvēktiesībām”, tādējādi maskējot savus patiesos materiālistiski alkātīgos mērķus. Latvijas cilvēči pēc PSRS sabrukuma tūlīt kļuva aktīvi „cilvēktiesību” fani, tādējādi sev nodrošinot politiskās karjeras iespējamību. Latvijas krievu diasporas tiesiski nožēlojamais stāvoklis ir šo cilvēču darbības rezultāts „cilvēktiesību” jomā.

Zinātnes domāšana

Heidegers 1952.gadā nokaitināja daudzus Rietumu intelektuāļus. Rakstā „Ko nozīmē domāt?” viņš sacīja: „Zinātne nevar domāt”. Šis tēzes filosofiskā apcere turpinās joprojām. Visbiežāk atsaucās uz pozitīvismu. Pozitīvismam neeksistē jautājums par realitāti. Heidegers faktiski vēlējās jautāt, cik adekvāti zinātne domā, kad vēlas izzināt realitāti. Kā jau minēju, pozitīvismam tāds jautājums neeksistē. Tiek atzīti tikai jutekliski tvertie fakti, jutekliskā pieredze, neinteresējoties par faktu izcelsmi. Teorija tiek veidota, balstoties uz fenomenoloģisko pieeju faktu vispārīnāšanā un vispārīnājumu pārbaudīšanā. Metafiziskā domāšana, kura nav sastopama pozitīvismā, nebalstās uz fenomenoloģisko pieeju. Heidegera pārliecībā starp zinātni un domāšanu ir bezdibenis, pār kuru nevar uzcelt tiltu. Bezdibeni var vienīgi pārlekt, ieļecot citā vietā, kuru nevar pierādīt. *Paul K.Feyerabend* atklāti un sistematizēti uzbruka zinātnes „metodoloģiskajam anarhismam”, rakstīja par „epistemoloģisko anarhismu”. Konfūcijs esot saskatījis 3 ceļus, kuri ved uz zināšanām: 1.

Pārdomu ceļš, kas ir viscēlākais, 2. Atdarināšanas ceļš - visvieglākais, 3. Pieredzes ceļš – visrūgtākais. Zinātnes domāšana bija Imres Lakatosā filosofijas galvenā tēma.

Par filosofiju

- Nav jābūt Anri Bergsonam, lai saprastu intuīcijas lomu filosofijā. Respektīvi, to, ka filosofēšanas sākums ir kaut kāda sākotnējā intuīcija, kuru var izteikt tēlos, bet kura nav pieejama jēdzieniem. Intuīcija ir pamatā visam jaunajam, unikālajam, radošajam, kas ietilpst attiecīgajā filosofēšanas saturā. Visas intuīcijas ir līdztiesīgas un līdzvērtīgas. Tāpēc filosofijā nav progresā. Intuīcijas realitāte dzīvē ir šāda: 1) intuīcija kā filosofiskās mācības kodols, 2) intuīcija kā paņēmieni piekļūt mainīgajai, tapušajai realitātei, 3) intuīcija kā uzvedības maksima, ļaujot cilvēkam radikāli izmainīt savu esamību saskaņā ar intuīcijas „padomu”.
- Pozitīvisma laikmetā (XIX gs.beigās) runāt par metafiziku bija liels izaicinājums; pozitīvisms neciena metafiziku.
- Filosofijas institucionalizācijas formas ir dažādas: katedras, institūti, konferences, žurnāli, biedrības. Filosofijas institucionalizācija ir sākums filosofijas sociālajai manifestācijai – sava intelektuālā segmenta popularizācijai un propagandai sabiedrībā.
- XX gs. sākumā (līdz karam) filosofijas galvenie virzieni bija pozitīvisms, kantisms, neohēgelisms, pragmatisms, intuitīvisms.
- Filosofija nav abstraktā intelekta izteikti teorētiska konstrukcija, bet gan prāta konkrēta izpausme, kas ir vienota ar esamības procesiem un specifiska reakcija, tiekoties ar esamības procesiem.
- Hēgeļa attieksme pret filosofiju: pasaules gars, kas savā formu bagātībā iemiesojās pasaules vēsturē un šajā procesā pats iepazīst sevi un sevi pilnveido, sevi atklāj filosofiskās sistēmās, no kurām katra sistēma atspoguļo pasaules gara zināmu attīstības stadiju; filosofijas vēsture ir pakļauta loģiskai pēctecībai un racionālistiskām likumsakarībām; tāpēc filosofijā ir iespējams progress – absolūtās idejas pašatklāsmes līmeņa kāpums.

Čaadajevs

Я не научился любить свою родину с закрытыми глазами, с преклоненной головой, с запертыми устами. Я нахожу, что человек может быть полезен своей стране только в том случае, если ясно видит ее; я думаю, что время слепых влюбленностей прошло... Я полагаю, что мы пришли после других для того, чтобы делать лучше их, чтобы не впадать в их ошибки, в их заблуждения и суеверия.

П. Я. Чаадаев

Metode

Osvalds Špenglers ļoti skaudri apzinājās savas metodes neparastumu. Apzinājās metodes oriģinalitāti vēstures interpretācijā. Pie tam viņa izjūtas koncentrējās zināmā polemiskā pozā. 1.sējuma plašajā ievadā viņš emocionāli saspringti skaidro savu neparasto metodi, it kā atvairot oponentu iebildumus un atsacīšanos atzīt pieejas lietderību un piemērotību attiecīgā materiāla analīzē. Tāpēc ievada mērķis ir skaidrot metodi. Bet metodes skaidrojums tiek nepārtraukti papildināts ar cita rakstura skaidrojumu - galvenokārt atsevišķu vēsturisko procesu skaidrojumu. Špenglera ieskatā tie ir procesi, kurus nemaz savādāk nav iespējams pareizi izprast. Šo procesu izpratnē vispiemērotākā ir viņa metode. Nav viegli lakoniski apzīmēt Špenglera metodi. Amizanti ir tas, ka Špenglera metodē ietilpst kritiska attieksme pret vēlēšanos lakoniski formulēt viņa (un ne tikai viņa) metodi. Tādējādi katram, kurš šodien vēlas lakoniski formulēt Špenglera metodi, nākas rēķināties ar patrona smīnu. Špenglera ieskatā „klasificēšanas” mānija ir civilizācijas pazīme. Ja tomēr uzdrošināties runāt par Špenglera

metodi, tad pašlaik formulējums būtu universāls mentālais antropomorfisms. Špenglers uz visu lūkojās no cilvēka mentalitātes viedokļa. Viņa pārlicēbā cilvēka mentalitāte (plašāk kultūras mentalitāte) vijas cauri visam, ar ko cilvēks saskaras savā dzīvē. Cilvēka mentālais antropomorfisms universāli vijas cauri arhitektūrai, mūzikai, glezniecībai, tēlniecībai, matemātikai, fizikai, dabas zinātnēm, vēsturei, filosofijai, politikai, ekonomikai. Valda sociālās, mākslinieciskās, zinātniskās domas vienotība. Špenglera universālais mentālais antropomorfisms attiecās gan uz analīzes materiālu, gan analīzes autoru. Viena mentālā (psihiskā, domāšanas, apziņas) struktūra ir konstatējama attiecīgā laikmeta kultūrā; viena mentālā struktūra nosaka arī paša Špenglera domāšanas stilu, par ko, piemēram, liecina viņa attieksme pret „klasificēšanu”. Proti, neatzīstot jebkādu sausu, formālu, garīgi neizjustu, mākslīgi abstraktu, atrautu no dzīves, mehānistisku („antimentālu”) izturēšanos pret kultūru. Viņš atzīst vienīgi, ja tā drīkstam teikt, mentāli metafizisku pieeju pasaules izpratnē.

Špenglers

Špengleram bija sveša viena apziņas nianse. Viņa apziņā nebija doma par savu piederību neattīstītai tautai ar aprobežotu prātu un ļoti nestabilu morāli, kas var liecināt vienīgi par šīs tautas kultūras mežonīgo līmeni. Špenglers nepiederēja tautai, kurai nav savas zinātnes, nav sava stingra morāles normu un vērtību sistēma, un faktiski nav nekas savs nevienā garīgajā segmentā, par ko šo tautu varētu cienīt uz cilvēces kopējā fona. Tādējādi Špenglera metodē trūkst attieksmes pret kultūras mežonību. Nav atbildes uz jautājumu, kā izturēties pret mežonīgu kultūru, kādas ir mežonīgas kultūras attiecības ar civilizāciju - vai mežonīga kultūra arī pāriet civilizācijā tāpat kā civilizācijā pāriet Rietumu augsti attīstītās kultūras. Loģika saka, ka tas nevar notikt. Civilizācijā pāriet tikai augsti attīstītās kultūras, kuras ir izsmēlušas savu kreatīvo potenciālu. Turpretī mežonīga kultūra pat vēl nav pa īstam sākusi realizēt savu potenciālu un varbūt arī nekad nenonāks augsti attīstītās kultūras statusā. Vārdu sakot, Špenglers neko nevar palīdzēt mežonīgas kultūras analītikā. Viņa metode tam nav piemērota. Eksistē atpalikušas tautas ar neattīstītu kultūru. Tās nav sasniegušas "kultūras" līmeni un visu laiku ir atradušās "civilizācijas" līmeni. Špenglers nesniedz atbildi, ko darīt ar tādām tautām un to kultūru. Kā zināms, atbildi sniedz kultūru relatīvisma teorija. Tā pret visām kultūrām izturās līdzvērtīgi. Teorētiski abstrakti tas ir pieņemami. Taču tas nav pieņemami psiholoģiski reālajā dzīvē, kad ir iespējams salīdzināt tautas un to kultūras, un šajā salīdzinājumā nav iespējams izvairīties no tādām gradācijām kā "mežonī", "augsti attīstīti", "normāli" u.tml., nemaz nerunājot par pašapziņas drūmajām atziņām, ja tu piederi "mežonīem". Kultūru relatīvisma teorija nevar būt mierinājums tiem, kuri katru dienu tiekas ar "savējo" mežonīgo stulbumu un zaglīgumu un tam visam līdzās vēro "citu" augstu intelektu un morālo stabilitāti.

Stoīķu ētika

Stoīķi mīlēja ētiku salīdzināt ar augļiem augļu dārzā, dzīvnieka dvēseli, olas dzeltenumu. Stoīķu laikā sociums dalījās brīvos cilvēkos un vergos, grieķos un barbaros, sievietēs un vīriešos. Stoīķu izpratnē jebkura tikumiskā darbība ir pašapliecinājums un pašsaglabāšanās. Grēki, amoralitāte ir pašsabrukums, cilvēciskās būtības zaudēšana.

Imitācijas daudzveidība

Neapšaubāmi imitēt var visu kaut ko. Taču imitācijas iespējamībai zināmi priekšnoteikumi eksistē. Nepieciešama ir informācija. Lai kaut ko imitētu, ir jābūt informētam par iespējamās imitācijas objektu. Imitēt var tikai to, par ko potenciālais imitētājs ir informēts. Tādējādi imitācija ir atkarīga no informētības amplitūdas. Mūsdienu informācijas laikmetā šī amplitūda ir planetāri globāla. Var imitēt relatīvi visus objektus uz planētas. Var imitēt valsti, var imitēt zinātni, var imitēt politiku. Var imitēt filosofiju, mākslu. Filosofējošie plebeji var imitēt

dziļdomību. Ne vienmēr cilvēciskā kvalitāte atbilst īstai valstsspējai, zinātnei, mākslai, filosofijai. Taču, iegūstot informāciju par īstu valstsspēju, zinātņi, mākslu, filosofiju, var to veikli imitēt – tēlot valstsspējīgos, tēlot zinātniekus, māksliniekus, filosofus. Mūsdienu sociālās bezatbildības laikmetā to var droši darīt. Patērēšanas sabiedrība nav spējīga atšķirt īstas izpausmes no imitācijām. Patērēšanas sabiedrību tas neinteresē.

Griba

Arturam Šopenhaueram griba ir lieta pati par sevi. Griba veido iekšējo, patieso un nesagraujamo cilvēka būtību. Griba pati par sevi ir bez apziņas. Apziņu nosaka intelekts, bet intelekts ir cilvēka būtības vienkārša akcidence – smadzeņu funkcija, kas kopā ar nerviem un mugurkaula smadzenēm ir tikai pārējā organisma auglis, produkts un pat parazīts; tā tas ir tāpēc, ka intelekts tieši neietilpst organismā, bet kalpo tikai pašsaglabāšanās mērķim, jo regulē organisma attiecības ar ārējo pasauli. Špenglers A.Š. koncepcijā saskatīja sīko materiālismu: intelekts kā gribas ierocis dzīvē, kā ierocis cīņā par eksistenci; tāda pieeja ir saprotama garīgi vidējā slāņa pārstāvjiem, rakstīja Špenglers.

Stadijas

Rietumeiropas filosofijā var saskatīt 3 stadijas: 1) metafizisko, 2) ētiskā sociālisma un 3) fiziognomiskā skepticisma. Šīs stadijas saskatīja Osvalds Špenglers. Pirmā, metafiziskā, stadija ir seno grieķu un romiešu filosofija. Senie grieķi-romieši nemīlēja filosofus. Tautas apziņā filosofi bija bezdievji. Filosofi bija panteisti. Tas grieķu-romiešu apziņā bija tas pats, kas bezdievji. Viņiem dievi nebija saule, mēness, vētra; respektīvi, nebija dabas parādības.

Estētiskās koncepcijas

- Vāgnera Brunhilda – „brīvas sievietes” simbols
- Gebbelsa Judife – pirmā dramaturģiskā „jaunās sievietes” koncepcija (1841.g.), kā arī „pārcilvēka” koncepcija (Oloferns)
- Rainis – „Nākotnes cilvēks”
- Aspazija – „brīva sieviete”, feministes tēli
- 1850.g. Vāgners „Māksla un klimats” – seksuālā problemātika
- 1896.g. Ibsens „Jūns Gabriels Borkmans” – pārcilvēks
- 1903.g. B.Šovs „Cilvēks un pārcilvēks”
- 1905.g. B.Šovs „Majore Barbara” – pārcilvēks

Saprāts

Gēte vēstulē Rimeram 1813.g.3.jūnijā: „Saprāts ir tikpat vecs kā pasaule; pat mazam bērnam ir saprāts, bet nebūt katrā laikmetā tas tiek pielietots vienādā veidā un attiecībā uz vienu un to pašu priekšmetu. Agrīnākajos gadsimtos saprāts atrada savas idejas fantāzijas mirdzējumos; mūsu gadsimtā saprāts visu pārvērš jēdzienos. Dzīves varenības redzējums agrāk iemiesojās tēlos, dievos; tagad to pieskaņo jēdzieniem. Agrāk bija vairāk produktīvais spēks; tagad pārsvarā ir sagraušanas un sairuma spēki”.

Geštalts

Tas ir psiholoģijā viens no slavenākajiem un populārākajiem jēdzieniem. Eksistē geštaltpsiholoģija. Geštalts ir savstarpēji saistītu psihisko izpausmju kopums. Tā būtība neizpaužas atsevišķos elementos. Proti, veseluma (psihisko izpausmju) kopums atšķiras no elementu summas. Vai tas, ko sauc par mentalitāti, ir geštalts? Vai valsts cilvēku apziņā

figurē kā geštalts, ja izsakāmies metaforiski? Vācu valodā geštalts ir struktūra, tēls, forma. Vai valsts figurē tāpat kā melodija, kuru min geštalta piemērā. Melodiju (veselumu) vienmēr var atpazīt. Arī tad, ja mainās melodijas izpildījuma tonalitāte. Vai kultūras uztvere ir geštalts? Vispār doto jēdzienu var izmantot sociālo fenomenu raksturojumā, ja sociālie fenomeni nedalās un tiek uztverti kā stabili veselumi.

Represijas

Represijas pret garīgajiem darbiniekiem, kā teica padomju laikā, ir bijušas vienmēr. Sokrātu un Diagoru nogalināja. Anaksagors, Protagors, Aristotelis, Alkiviads aizbēga no nāves, emigrēja, kā šodien teiktu. 181.gadā Romas senāts lika publiski sadedzināt Pitagora grāmatu.

Filistri

Latviešu saskābušajā inteliģencē visrieģīgākā izpausme ir pielīšana latviešu filistriem – izdabāšana nezināšanai, neinteliģencei, primitīvismam, stulbumam, idiotismam, absurdam, paviršībai, vienaldzībai, augstprātībai, puspatiesībām, pseidointelektuālismam, puszināšanām. Latviešu inteliģencē pašlaik nav neviens konkrēti fiksējams lielums, kas atklāti pretotos filistriem. Padomju laikā bija būtiska pretestība filistriem. Padomju laikā dominējošā intelektuālā atmosfēra nepieļāva filistru klātbūtni kultūras publiskajos procesos. Tā tas notika tāpēc, ka intelektuālo atmosfēru formēja ne tikai latvieši, bet arī krievi, ebreji. Intelektuālās dzīves kritēriji nebija tikai latviešu darinājums. Latvieši savā darbībā bija spiesti ņemt vērā citu kultūru pieredzi. Turpretī pēcpadomju gados Latvijā faktiski pastāv filistru diktatūra latviešu kultūras visos segmentos. Filistru tirānija atsaucās uz visiem publiskajiem procesiem. Patiesībā pati latviešu inteliģence tādējādi ir uzskatāma par filistru kopu – viendabīgi pelēku un viendabīgi aprobežotu masu. Skaidrs, ka filistriem nepretojās savējie. Latviešu filistri nesastopās ne ar kādu pretestību tāpēc, ka inteliģence pati ir filistre. Filistriem var pretoties tikai personības – garīgi brīvi un garīgi pilnvērtīgi indivīdi. Latviešu inteliģencē tādu nav. Latviešu inteliģences tā daļa, kura publiskajā telpā tēlo personības (piem., Stradiņš, Kūle, Matīsa) tāpat kā visi pārējie atklāti nevēršās pret filistriem un viņu tirāniju. Viņi visbiežāk atbalsta filistru itiotismus un dzied vienā korī ar filistriem. Latviešu filistri ir laimīgākie filistri pasaulē, jo viņiem ir izdevies vadīt un kontrolēt visus kultūras segmentus. Savukārt tie, kuri tēlo personības, bet atklāti nevēršās pret filistriem, ir tādi paši atkritumi kā filistri.

Vēstures stadijas

Cilvēces vēsturē var saskatīt 3 stadijas, ņemot vērā komunikācijas iespējas un praksi: 1) fragmentārā stadija – lokāli sociālie sakari (cilvēki dzīvo izolēti un bez informācijas viens par otru); 2) reģionālā stadija – teritoriāli ierobežoti starptautiskie sakari; tā dzīvoja līdz Lielajiem Ģeogrāfiskajiem atklājumiem; 3) globalizācijas stadija – ekonomiskā, politiskā u.c. komunikācija planetārā mērogā.

Patērēšanas sabiedrība

❖ Rietumos kapitālisma komerciālais gars sadzīvo ar morāli; pie mums – nesadzīvo pēcpadomju laikā; komerciālais gars sagrauj visu – medicīnu, izglītību, zinātņi, medijus; pat pret valsts varas iestāžu funkcijām latviešu „politiķi” izturās kā pret pakalpojumu sniegšanu, par naudu apkalpojot sabiedrību.

❖ Pakapojumu sabiedrības galvenais princips: jo zemāks ir sabiedrības izglītības līmenis, jo lielāka ir patērēšana; mazizglītoti un aprobežoti indivīdi patērē vairāk nekā saprātīgi un izglītoti indivīdi.

- ❖ Kapitālisma klasiskajā periodā valdošā šķira buržuāzija realizēja apgaismības politiku – rūpējās par strādnieku izglītību, vēlējās paaugstināt strādnieku intelektuālo, izglītības, garīgās kultūras līmeni. Kapitālisma klasiskajā periodā valdīja tēze „Cilvēks – tas skan lepni”. Kapitālisma neoliberālās demokrātijas periodā (mūsdienās) valdošais ekonomiskās elites slānis vairs nepievēršās apgaismības politikai, bet gan ciniski izturās pret proletariātu; slavenākais ir finansu elites cinisms, izplatīta ir banku alkātība un antihumānisms; to visu veicina finansu elites degradācija. Kapitālisma neoliberālās demokrātijas periodā valda tēze „Cilvēks – tas skan garlaicīgi”. Lai novērstu garlaicību, cilvēki tiek aicināti doties uz veikaliem – garlaicību pārvarēt ar „šoppingu”. Vēl patērēšanas garu uzkurina ar sabiedrības iebiedēšanu, speciāli izplatot iebiedējošu informāciju; jo medijos vairāk slepkavību, jo cilvēki ātrāk bēg no „dzīves šausmām” uz veikaliem, lai aizmirstu TV redzētās briesmas.
- ❖ Patērēšanas mānijai ir zināmi psiholoģiskie nosacījumi. Rietumu cilvēki ciena progresu. Viņi visās jomās vēlas redzēt attīstību, augšupeju. Tajā pašā laikā viņi nesaprot, ka ekonomiskā izaugsme ir vienota ar patērēšanas izaugsmi, kas savukārt attiecīgi atsaucās uz sabiedrisko apziņu; milzīgi līdzekļi tiek ieguldīti patērēšanas stimulēšanā, kas ir objektīvi nepieciešams preču ražošanas pieauguma apstākļos; reklāmā iztērētās summas faktiski ir sociāli nevērtīgi izlietotas summas, kuras varētu izlietot nesalīdzināmi produktīvāk (zinātnei, izglītībai, veselības aizsardzībai, pensijām).
- ❖ Patērēšanas sabiedrība Rietumu civilizācijā attīstījās vienlaicīgi gan Rietumos, gan austrumos; PSRS 60.gados sākās „universālveikalu laikmets”; patērēšana kļuva par dzīves galveno jēgu ļoti daudziem cilvēkiem.
- ❖ Patērēšanas sabiedrības pastāvēšana ir permanentas krīzes liecība; katras krīzes pamatā ir garīgās kultūras krīze - kaut kas nav kārtībā ar sociuma garīgo pasauli; ekonomiskā krīze ir tikai aizberga redzamā daļa.
- ❖ Patērēšanas sabiedrībā kapitulē senas un svētas nostādnes: patiesība un cilvēciskums, tiesības un saprāts; pārstāj funkcionēt valsts institūti; „draudzes gani” degradējās līdz homoseksuālisma atzīšanai.

Liberālista mentalitāte

Mūsdienu sociuma kāda slāņa darbība, uzvedība un komunikācija liecina par liberālista mentalitātes iespējamību. Sastopami liberālisma fani – pielūdzejī, entuziasti, līdzjutēji.

Nākas konstatēt, ka eksistē īpašs mentalitātes tips – liberālista mentalitāte. Tāpat atsevišķu cilvēku kopai eksistē īpašs domāšanas veids, emocionālā ievirze un dzīves uztvere. Liberālista mentalitāte tāpat kā cita tipa mentalitātes balstās uz mentālām iezīmēm; proti, arī liberālista mentalitāte ir psihiska izpausme un attiecās uz psihi, apziņu. Arī liberālista mentalitāte ir saistīta ar domāšanu, prātu, uztveri, kognitīviem procesiem. Liberālista mentalitāte nav viena etnosa īpatnība. Liberālista mentalitāte nepiemīt tikai vienas tautas pārstāvjiem, bet ir starptautiska/polietniska parādība.

Liberālista mentalitātes masveidība liecina par jaunu stadiju cilvēku apziņas evolūcijā. Kā zināms, apziņas evolūcijā ir konstatējams lēcienveidīgums. Cilvēku apziņa neaug visu laiku kā tas notiek, piemēram, ar kokiem. Koki aug nepārtraukti visu laiku. Cilvēku apziņa neevolucionē nepārtraukti, bet evolucionē lēcienveidīgi.

Apziņas evolūcijā ir atsevišķas stadijas. Tās ir tipoloģiski līdzīgas. Katrā stadijā ir apziņas evolūcijas atslābuma periods un izteiktas intensitātes periods. Acīmredzot, mēs piedzīvojam izteiktas intensitātes periodu, kurā intensīvi evolucionē liberālista apziņa. Liberālista apziņa pašlaik ļoti aktīvi ietekmē kultūru. Bet tas norāda par liberālista apziņas intensīvo evolūciju. Apziņa formē kultūru. Ja apziņa intensīvi evolucionē, tad tas intensīvi atsaucās uz kultūru, kura tiek pieskaņota apziņas intensīvajām izmaiņām.

Drīkst atzīt, ka liberālista apziņa ir aizsākusi jaunu laikmetu cilvēces vēsturē. Šajā jaunajā laikmetā mainās viss. Mainās cilvēks, sabiedrība, ekonomika, varas struktūras, reliģijas loma, pasaules uzskats, cilvēku vajadzības, kognitīvās intereses, morālās normas.

Liberālista mentalitātē būtisks aspekts ir attieksme pret patiesību. Protams, attieksme pret patiesību ir jebkuras mentalitātes būtisks aspekts, - visu izšķir tas, kā attiecīgā mentalitāte izturās pret patiesību. Piemēram, kur saskata patiesības avotu, kādu vērtību piešķir patiesībai, kāda ir patiesības autoritāte cilvēka darbībā, uzvedībā un komunikācijā.

Patiesība ir domāšanas iezīme – domāšanas attieksme pret domāšanas priekšmetu. Doma ir patiesa tikai tad, ja tā atbilst savam priekšmetam. Filosofijā mēdz teikt, ka patiesība ir intelekta (prāta, domas) intencionāla (mērķtiecīga, apzināta, apziņā virzīta) atbilstība reālajam vai iedomātajam priekšmetam.

Patiesības izpratnē pats galvenais jautājums ir par mūžīgas, absolūtas patiesības pastāvēšanu. Var atzīt un var neatzīt mūžīgas, absolūtas patiesības pastāvēšanu. Piemēram, marksisms (marksistiskā/materiālistiskā mentalitāte) atzīst mūžīgas, absolūtas patiesības pastāvēšanu kā esamības dinamisku vērtību. Leņins rakstīja, ka „cilvēciskās domāšanas iedaba ir spējīga sniegt un reāli sniedz mums absolūtu patiesību, kura veidojās no nosacīto patiesību summas”. Savukārt reliģiskajā apziņā (mentalitātē) patiesības avots ir Dievs.

Liberālista mentalitātē patiesība nav absolūts, bet ir vienīgi konvencionāls dialogā panāktas nosacītas vienošanās rezultāts. Tātad patiesība neeksistē, bet var vienoties par zināmu patiesību.

Taču pats svarīgākais ir tas, ka liberālists pret patiesību izturās no subjektīvisma pozīcijām. Liberālists vēlas uz pasauli lūkoties ar subjektīvisma acīm. Liberālistam patiesības fiksācija ir viņa brīvības izpausme. Liberālists akcentē savas leģitīmās tiesības pašam noteikt, kas ir patiesība. Ja viņš to drīkst darīt, tad viņa personības brīvība netiek ierobežota. Turpretī tā tiek ierobežota, ja viņam neļauj fiksēt patiesību un dzīvot saskaņā ar viņa fiksēto patiesību. Liberālista mentalitātē tādējādi ietilpst personības brīvības fetišisms. Liberālista mentalitātei nav vajadzīgs, lai doma atbilstu domas priekšmetam. Galvenais ir ļaut prezentēt domu. Domas atbilstība patiesībai nav svarīga.

Mūsdienās (no XX gs. 70.gadiem) liberālista mentalitāti ļoti dedzīgi propagandē neoliberālā postmodernisma ideoloģija. Liberālista mentalitāte faktiski ir postmodernista/postmodernisma mentalitāte. Neoliberālā postmodernisma ideoloģija propagandē vienu no saviem galvenajiem postulātiem – uzskatu brīvību/ „uzskatu plurālismu”. Neoliberālajam postmodernismam tas paver ceļu cilvēkos sagraut un iznīdēt patiesības alkas, uzticību un cieņu pret patiesību, bijīgu un svētu attieksmi pret patiesību – filosofisko, zinātnisko, māksliniecisko un cita veida patiesību. Neoliberālā postmodernisma stihijas lozungi ir „Nāvi patiesībai!”, „Patiesība ir mirusi!”. Neoliberālais postmodernisms ar savu patiesības nihilismu cilvēkus pārvērš par patiesības nihilistiem, atņemot cilvēkiem eksistencionālos pamatus.

Latviešu populācijā liberālista mentalitātes formēšanās sākās pēcpadomju laikā. Tagad (2016.g.) šī mentalitāte ir jau plaši izplatīta. Sprotams, visvairāk jaunajās paaudzēs. Plašo izplatību, visticamākais, veicina latviešu vispārējā aprobežotība, neattīstība. Teiksim, „uzskatu plurālisms” ir ļoti izdevīgs aprobežotiem, neattīstītiem prātiem, lepni paverot ceļu uz savas „patiesības” iespējamību un līdzdalību tautas dzīvē. Aprobežots, neattīstīts indivīds nesaprot, ka postmodernistiskā liberālista mentalitāte ir vistiešākā šļūkšana uz pseidointelektuālismu, pseidozināšanām, šarlatānismu, tumsonību, idiotismu, absurdu, darbības, uzvedības un komunikācijas neatbilstību veselajam saprātam. „Viedokļu plurālismā” doma neatbilst domas saturam. Cilvēki dzīvo ar kroplu priekšstatu par sevi un apkārtējo pasauli. Latvijā tagad liberālista mentalitāti šļāpinviepli kopā ar iļābuviepliem katru dienu propagandē par latviešu tautas naudu – valsts budžeta līdzekļiem.

Kas ir hominīds ar liberālista mentalitāti? Tas ir pašzinošs, vizzinošs, pašpārliecināts, pašapmierināts subjekts, kas sevi attaisno ar mītu par subjekta un objekta vienotību. Tāds subjekts iedomājas, ka viņa doma atbilst domas priekšmetam un viņš nav izraisījis subjekta un objekta nesaderību, neatbilstību, nevienotību. Hominīds ar liberālista mentalitāti ir sevi nošķīris no pasaules, kā arī sevi nekritiski dievinājis. Viņam pasaules vērošana ir tas pats, kas pasaules pārvaldīšana. Viņš grib valdīt, jo viņa zināšanas par pasauli ir tik patiesas, ka viņš ir pelnījis būt pasaules valdnieks. Tomēr pārvaldīt pasauli viņš reāli nevar. Viņš to var darīt vienīgi distancēti – no „viedokļu plurālisma” augstumiem. Tāpēc hominīds ar liberālista mentalitāti ir agresīvs,

noledzošs. Agresivitātes, nolieguma priekšmets ir cits „viedoklis”. Citu „viedokļu” agresīvas nicināšanas un nolieguma rezultāts ir „pasaules iznīcināšana”, par ko raksta Nansi, un „Zemes iztukšošana”, par ko raksta Haidegers.

Transcendentālais šarlatānisms un etniskais šarlatānisms

Kursīte enerģiski laiku pa laikam meņģējās ap to, ko viņa ar biedriem nosaukuši par „latviešu kultūras kanonu”. Viņi tajā ir aizmirsuši iekļaut latviešu jauno laiku šarlatānismu. Īpaši gribas pasvītrot – jauno laiku. Viens ir tad, kad šarlatānisma motīvi parādās neizglītotu arāju čivināšanā krogā vai ceļā uz mājām no kroga. Tagad arāji ir izglītoti. Analfabētisms latviešu populācijā jau sen likvidēts. Tāpēc pavisam kaut kas cits ir tad, kad šarlatānismu izrāda zinātņu doktori, profesori, akademiķi. Viņi ir sasmērējuši diva veida šarlatānismu: 1) transcendentālo šarlatānismu un 2) etnisko šarlatānismu. Abi veidi obligāti iekļaujami minētajā „kanonā”. Pirmā, transcendentālā šarlatānisma, spilgtākais paraugs ir Buiķis ar visām tik tikko nosauktajām akadēmiskajām regālījām. Viņš gaišo un zinātkāro latviešu tautu aplaimo ar murgošanu par savu iepriekšējo dzīvi un citām pārdabiskām bezjēdzībām. Kursīte ir spilgtākais paraugs etniskajam šarlatānismam. Arī viņai ir visas akadēmiskās regālijas. Viņa ir samuldējusi šausmīgas muļķības par latviešu folkloru un latviešu kultūru vispār.

Ko darīt?

Atbildot uz politiskajiem filistriem sakramentālo jautājumu „Ko darīt?”, V.Rozanovs ieteica vasarā lasīt sēnes un ogas, bet ziemā dzert tēju ar ievārījumu. Atbildot uz minēto jautājumu nopietni, nākas ņemt vērā būtisku momentu. Ne tik svarīgi ir zināt, ko darīt. Vissvarīgākais ir zināt, kā dzīvot. Tiem cilvēkiem, kuri prot dzīvot, tāds jautājums („Ko darīt?”) neeksistē. Taču politisko filistru prātu ir grūti izmainīt. Politiskie filistri nekad nav apmierināti ar dzīvi – valsts politiku, ierēdņiem, birokrātijai utt. Politisko filistru reakcija mēdz būt dažāda. Iespējams autisms – noslēgšanās sevī, atsacīšanās komunicēt. Iespējama arī melanholija – grūtsirdība, nomāktība, skumjas. Taču politisko filistru reakcijas vispopulārākā forma ir cinisms un nihilisms.

Krīzes iemesli

Nosacīti kardinālākie krīzes iemesli ir trīs: 1) Apgaismības ideoloģijas un prakses atmešana; 2) ražošanas dehumanizācija, kas pēc II Pasaules kara notiek galvenokārt tāpēc, ka kapitālismā līderis kļūva finansu kapitāls, nostumjot malā rūpniecisko kapitālu ar tā klasiskajām sociālajām rūpēm par proletariātu („tautu”); 3) Dieva nāve, kas nozīmē ne tikai ateisma plūdus, bet arī patiesības, racionālisma, saprāta nāvi. Rietumu civilizācijā krīzi veicina citu civilizāciju pretestība rietumnieku iemīļotajam kultūras imperiālismam (eiropocentrismam, vesternizācijai), manāmi iedragājot rietumnieku ambīcijas, pašapziņu, pašpārliecinātību. Taču, protams, pats galvenais krīzes iemesls ir demogrāfiskā pāreja, kuras iznākumā Rietumu civilizācija kļūst „kultūras mūmija” (Špenglers) un rietumnieki strauji izmirst, norieta bezspēcībā nespējot pretoties svešinieku ieplūšanai Rietumu dzīves telpā. „Kultūras mūmijas” esamībā centrālais kļūst spēlēšanās ar savu asti – ķermeni, perversijām, prāta lutināšanu ar bezprātīgām konstrukcijām. Tā visa rezultātā Rietumu civilizācijā var knibināties „valstis” kā pārpratums pasaules politiskajā vēsturē, „valstis” – anomālijas, kuru anomālo „politiķu” politiskais un publicistiskais talants valstiskumu pārvērš paradoksu, sarkasmu, idiotismu uguņošanā. „Politiķu” intelektuālo pūļu bezjēdzīgā nolemtība ir acīmredzams fakts. „Politiķu” varas neuroze ir psihopātu neuroze, kas spēj stimulēt vienīgi tautas dzīves patoloģijas. Tauta dzīvo nevis ar prātu un sirdi, bet ar vēderu un bezprātu. N.Berdjajeva ieviestais jēdziens „komunitārisms” vairs nav vajadzīgs, jo krīzes apstākļos cilvēks vairs negrib būt sabiedrības elements un sociālo projektu līdzdalībnieks. Cilvēks

vēlas vienīgi baudīt dzīvi; proti, tagadnes piedāvātās izpriecās, kurās valda iracionālisms, izvirtība, stulbums, garīguma vakuums.

Tautas attieksme

Tautas mēdz būt dažādas attieksmē pret radošo darbību. Mēdz būt tautas, kurās ir visnotaļ pozitīva attieksme pret zinātnisko un māksliniecisko darbību. Zinātnieki un mākslinieki to zina. Viņi priecājas par tautas pozitīvo attieksmi pret zinātnisko un māksliniecisko darbību. Taču mēdz būt tautas, kurās nav cieņā zinātniskā un mākslinieciskā darbība. Zinātnieki un mākslinieki zina, ka tautā cieņā ir pseidozinātniski un pseidomākslinieciski izgarojumi. Tāpēc zinātnieki un mākslinieki netiecās pēc tautas atzinības. Viņi zina, ja kādus zinātniekus vai māksliniekus tauta atzīst, tad atzīti tiek vienīgi pseido...izgarojumu autori. Nevar būt lielāks apkaunojums kā iegūt tādas tautas labvēlību, jo tā tiek sniegta vienīgi nevērtīgām izpausmēm. Tauta ir pseidozinātniskuma un pseidomākslinieciskuma fane.

Fellahisms

Vai bija grūti paredzēt fellahismu? Vai bija grūti paredzēt Eiropas sairumu un tajā skaitā „krāsaino revolūciju”, kas Špengleram nozīmē „krāsaino” rasu ieplūšanu Rietumeiropā? Špenglers savu slavenāko grāmatu rakstīja no 1911.gada. To izdeva 1918.gada sākumā. Tajā laikā nihilisms attieksmē pret Eiropas bēdīgo likteni jau bija vispārēja garīgā izjūta izglītoto un domājošo eiropiešu apziņā. Visticamākais, tāpēc grāmatu tūlīt izpirka, un tā īsā laikā piedzīvoja 32 jaunus izdevumus. Špenglera viedoklis saskanēja ar tā laika sabiedrības garīgo noskaņojumu. Nebija grūti paredzēt Eiropas sairumu, tā teikt, lielās līnijās. Taču Špenglers precīzi visu paredzēja arī detaļu līnijās. Piemēram, paredzēja fellahismu, kā viņš dēvēja eiropiešu degradēšanos „pirmatnējā stāvoklī augsti civilizētos apstākļos”. Kā zināms, mums šodien ir fellahi – mežonī ar datoru, internetu, sociālajiem tīkliem, mobilajiem telefoniem. Eiropas noriets ir dvēseles noriets – neadekvātu stacionāro stāvokļu ieņemšana, dvēseles izzušana, sacietēšana, izsīkšana. Pilnā spēkā turpinās Eiropas bastardizācija ar migrantiem, noslēdzot „baltās” rases pašnāvniecisko revolūciju (Špenglers rakstīja – „balto revolūciju”) un paplašinot „krāsaino revolūciju”. Eiropieši ir gatavi savai nāvei; viņi nav dzīvotspējīgi un nepretojās savai bojāejai. Interesanta ir vārda „fellahisms” izvēle. Par fellahiem arābu beduīni izsmēdīgi sauca iekaroto teritoriju vietējos zemniekus. Beduīni nicinoši izturējās pret fellahiem. Viņi lepojās: „Beduīns ir vispasaules valdnieks; fellahs – vispasaules ēzelis”. Tagad beduīnu pēcteči saimnieko arī Eiropas teritorijā. Un atkal viņi tiekas ar vietējiem fellahiem – eiropiešu ēzeļiem, kuri nav pelnījuši nekādu cieņu. Tikai Eiropā paši eiropieši sevi sauc par fellahiem un totālu fellahismu prognozē pēc 2200.gada. Tāda ir Špenglera prognoze, kuru mūsdienu ģeniālais eiropietis Karens Svasjans atzīst par pārāk optimistisku prognozi. Eiropā totāls fellahisms iestāsies daudz ātrāk. Par to liecina mūsdienu garīgās tendences.

Anamnēzes motīvi

- Anamnēze ir slimnieka stāstījums par slimības sākumu, norisi, slimošanas apstākļiem. Jēdzienu „anamnēze” var attiecināt uz latviešu vēsturi pēcpadomju gados. Šī vēsture ir anamnēze – degradējošās un izmirstošās tautas stāstījums par savu degradāciju un izmiršanu.
- Karens Svasjans ES nosaucis par transvestisma struktūru. Iespējams, domāta ir eiropiešu cenšanās dzīvot nepiemērotā veidā (saskaņā ar transvestītu nenormālo cenšanos tērpties pretējā dzimuma apģērbā). Karens Svasjans mīl savos tekstos par Eiropas deģenerāciju atcerēties Bismarka jautājumu 1863.gadā: „*Who is Europe?*”. Uzskatām, ka t.s. Eiropas vienotība ir mākslīga un demagoģiska konstrukcija, ir sena vēsture.
- Arī Špenglera grāmata „Eiropas noriets” izjūt Eiropas norietu; 140 zīmju ērā tai nevar būt lasītāju. Eiropieši spēj izlasīt tikai grāmatas nosaukumu. Pat grāmatas apakšvirsrakstu „Pasaules vēstures morfoloģijas apraksti” nespēj izlasīt.

- Špenglera koncepcijas pamattēze par kultūras pāreju civilizācijā atbilst vāciešu intelektuālajai tradīcijai krasi nošķir civilizāciju no kultūras, neglaimojot civilizācijai un pret to izturoties skeptiski.
- Kultūras un civilizācijas pretstati: organiskais – mehāniskais; intuitīvais – intelektuālais; izjustas formas – diskursa kaila tehnika.
- Špenglers liberālisma ekspansijas sākumu saskatīja 1750.g.
- Liberālisma ekspansijas virzieni: apziņas vertikālā vektora (rangu, kārtu, šķiru, amatu) nomaiņa ar horizontālo vektoru (egalitārismu); eksistenciāli kritiskas attieksmes nomaiņa ar racionālu optimismu; cilvēciskuma nomaiņa ar pilsoniskumu; tiesību pārpilnība, kad trūkst vienīgi „tiesības uz cūcību” (Karens Svasjans).
- Šodienas dzīve ir nevis identitātes nostiprināšana, bet gan identitātes zaudēšana.
- Degradācija sākās ar elites degradāciju (deklasētu intelektuāļu rašanos); tai seko inteligences degradācija. Process noslēdzās ar „tautas” degradāciju – filistru/masu cilvēku pārpilnību; proti, dzīvnieciskiem avīžu lasītājiem (tagad jāsaka – komentāru ūdensgalvām) ar balstiesībām.
- Eiropēiskā demokrātija ir nodaļa monogrāfijā par eiropēisko totalitārismu.

Atskaites kritēriji

Atskaites kritēriji kultūrai var būt citas kultūras kritēriji. Mēdz būt vēsturiskie apstākļi, kad attiecīgā kultūra attīstās saskaņā ar citas kultūras attīstības kritērijiem. Dotajos vēsturiskajos apstākļos attiecīgā kultūra nevadās no saviem kritērijiem, bet tai nākas vadīties no citas kultūras kritērijiem. Uz latviešu kultūru tas attiecas pilnā mērā. Ilgu laiku latviešu kultūras virzību nosacīja vācu kultūra. Vācu kultūras kritēriji bija arī latviešu kultūras kritēriji. Latviešu tautas vēsturē ir arī tāds posms, kad līdzās vācu kultūras kritērijiem funkcionēja arī krievu kultūras kritēriji vai tikai funkcionēja krievu kultūras kritēriji. Piemēram, tā tas bija padomju laikā. Tāpēc latviešu kultūra padomju laikā nesagādāja tādus pārsteigumus, kādus tagad sagādā pēcpadomju laikā. Padomju laikā latviešu darbības, uzvedības un komunikācijas atskaites kritēriji bija krievu kultūras kritēriji. Tā teikt, Maskavas paraugs bija jāņem vērā arī Rīgai. Savukārt Maskavas paraugs balstījās uz cilvēces klasisko kultūras mantojumu, ko nespēja izkropļot pastāvošā ideoloģija. Tagad ir saprotams, ka tāda kārtība nāca tikai par labu latviešu kultūrai gan „vācu laikos”, gan „krievu laikos”. Latviešu kultūra attīstījās bez tā primitīvisma, šarlatānisma, pseidointelektuālisma, pseidozinātniskuma, idiotisma, iracionalitātes, perversijām, kas dominē pēcpadomju laikā, kad latvieši vadās no saviem kritērijiem. Protams, tagad latviešu kultūru lielā mērā atkal nosaka citu kultūru kritēriji. Šoreiz – Rietumeiropas, ASV kultūras kritēriji. Tas nebūtu slikti, ja Rietumu kultūras tagad nepārdzīvotu pagrimumu, degradāciju, deģenerāciju, pseidoliberālajam postmodernismam izraisot kultūru nonākšanu obskurācijas stadijā, kuras kritēriji nekādā ziņā nav cilvēciski pieņemami.

Laikmets

Špenglera attieksme pret īpašiem laikmetiem un laikmetu kā vēsturiski analītisko vienību acīmredzot nekad nezaudēs metodoloģisko vērtību. Tā tas būs tāpēc, ka cilvēka izpratnei vienmēr paliks neizprotami t.s. galvenie jautājumi par Zemes rašanos, par dzīvības rašanos uz Zemes, par cilvēka rašanos un cilvēka garīgās esamības pamatnosacījumiem. Špenglera kritizētais angļu domāšanas veids un angļu iedibinātie priekšstati par Zemi un sugu izcelsmi nesniedz atbildes uz galvenajiem jautājumiem. Angļu (Laiela, Darvina) iedibinātie priekšstati ir atrauti no kosmiskajiem procesiem, atzīst tikai to, ko var zinātniski pierādīt. Taču pats par sevi ir saprotams, ka atbildes uz galvenajiem jautājumiem limitē cilvēka domāšanas, zināšanu iespējas, šo iespēju ierobežotība. Angļu „evolucionisti” to neņēma vērā. Špenglers atbildes uz galvenajiem jautājumiem saista ar īpašu laikmetu lomu, kad pēkšņi un radikāli viss mainās un šīs izmaiņas ir kosmoloģiski (Saules sistēmas, zvaigžņu pasaules) determinētas. Šo īpašo

laikmetu cēloņi nav cilvēkiem saprotami un ir noslēpums. Špenglers piemēra min gotikas un piramīdu stila pēkšņo rašanos. Var būt arī citi piemēri. Domājams, tāds piemērs ir vikingu laikmets ar tā unikālo, noslēpumaino, neizprotamo ornamentālistiku. Tādā īpašā laikmetā arī mēs tagad dzīvojam, kad pats noslēpumainākais ir demogrāfiskā pāreja 1960.-2050.g. Nav saprotams, izskaidrojams, kāpēc dažām rasēm ir nenormāli milzīgs dzimstības pieaugums, bet „baltā” rase izmirst. Turklāt „baltajā” rasē rodas jauns cilvēka tips – postcilvēks.

Antropoloģiskais tips

Jaunu antropoloģisko tipu rašanās ir vispārzināma parādība. Pārejas laikmetu radikālās izmaiņas kultūrā vienmēr iet roku rokā ar attiecīgajam laikmetam (kultūrai) adekvātu antropoloģisko tipu rašanos un dominēšanu. Rodas cilvēki ar attiecīgajam laikmetam piemērotu mentalitāti, garīgo orientāciju, dzīves stilu, vērtību sistēmu, morāli, garīgumu, prāta racionalitātes un loģiskuma pakāpi. Viens no vēsturiski jaunākajiem piemēriem ir filistra (mīetpilsoņa, masu cilvēka) antropoloģiskā tipa rašanās, kas notika sakarā ar eiropiešu demogrāfisko bumu no XIX gs. un noslēdzās ar masu kultūras fenomena izveidi. Filistra rašanās procesā noteikti jāiekļauj vispārējās izglītības līmeņa kāpums. Ne velti, piemēram, Čehova daiļradē visi filistri ir cilvēki ar augstāko izglītību. Droši var teikt, ka filistru kontingentu veido inteliģence – pašapmierināti un aprobežoti cilvēki „ar diplomu”, kas nespēj aizstāt universitāšu absolventu šauros un mīetpilsoniskos uzskatus un liekulīgo rīcību. Mūsdienās unikālās demogrāfiskās pārejas laikmetā, kad „baltie” cilvēki izmirst un noveco, „balto” cilvēku dzīvē valda norieta un degradācijas atmosfēra, atkal rodas jauns antropoloģiskais tips, kas ir adekvāts šodienas melnajai kultūrai. Ja „balto” cilvēku vispārējā uzplaukuma laikmetā radās filistrs kā kultūras adekvāts produkts, tad tagad „balto” cilvēku vispārējā pagrimuma laikmetā rodas postcilvēks kā kultūras adekvāts produkts. Atkal kultūra un jaunais antropoloģiskais tips (postcilvēks) iet roku rokā. Saprotams, tā tam ir jābūt, jo kultūra un tās autori ir nedalāms veselums. Interesanti ir tas, ka, piemēram, postcilvēku tipam ir piemērotas interneta iespējas, – 140 zīmju teksti, anonimitāte, vizualitāte, „uzskatu plurālisma” demonstrēšanas neierobežotās iespējas, zināšanu nevajadzība...tas viss lieliski saderās ar postcilvēka satvaru, veidojot unikālu disonansi starp inovāciju autoriem cilvēkiem un viņu izgudrojumu masveida lietotājiem postcilvēkiem.

Atšķirības

Mūsdienu mutuļošana par „gender” ignorē atšķirības starp sievieti un vīrieti. Tādas atšķirības ir zināmas jau sen, taču šodienas postmodernisma āksti tās neņem vērā vai nezina, kas arī ir iespējams vispārējā prāta aptumsuma apstākļos. Var minēt vairākas atšķirības:

- Ģenētiskās un sociāli vēsturiskās atšķirības psiholoģijā.
- Atšķirības hormonālajā fonā, fiziskā spēka ziņā, smadzeņu aktivitātes jomā, sugas turpināšanas spēju līmenī, domāšanas procesā.
- Sievietes domā konkrēti, balstās uz intuīciju; vīrieši domā loģiski, abstrakti, telpiski.
- Vīrieši pret visu izturās racionāli; sievietes – emocionāli, vienu domu attiecina uz daudzām situācijām.
- Vīriešu loģika ir taisnvirziena, koncentrēta uz kaut kā konkrēta; sieviešu loģika ir intuitīva un saistīta ar dažādiem sīkumiem lielā skaitā.
- Sievietēm ir vairāk ir attīstītas verbālās spējas; vīriešiem – analītiskās.
- Kritiskās situācijās vīrieši ātri mobilizējas un pārkārtojas; sievietes „ieslēdzas” lēnāk.

Aforismi

- Ja piedodam „augšām” viņu netikumus, tad „augšas” jums piedos visus jūsu tikumus.
- Ja tauta ir pārāk pacietīga, tad valsts pārvēršas patvaļības zonā.
- Vienkāršā tauta! Bet cik grūti ir ar to sadzīvot!
- Lai tauta nesāktu deļot, to nevajag pārbarot.

Nianses par pārbūvi

- „Perestroikas” arhitekti apzinājās nepieciešamību pārkārtot sabiedrisko apziņu. Cilvēkiem ir fundamentāli jāmaina domāšana; bez tā nav iespējamās politiskās un ekonomiskās reformas. Nepieciešams intelektuāli morālais lūzums, lai pārietu uz jaunu domāšanas tipu, kāds ir vajadzīgs kapitālismā, salīdzinot ar sociālismu.
- Valsts kā tautas kolektīvā griba, protams, būtu fikcija arī pēc „perestroikas”.
- „Perestroikas” interpretācija kā līdzeklis vēsturiskās atmiņas kontrolei.
- Nācās ieviest antikomunistisku liberālo demokrātiju, kad naids pret komunismu ir vadošais enerģijas avots. Tāda pieeja nebija pazīstama kapitālisma attīstībā Rietumeiropā. Naida ideoloģija, domājams, nav labākā ideoloģija kapitālisma un jebkuras iekārtas sasniegšanā.
- To, ko var izdarīt armija ar „nacionālo jautājumu”, bija redzams Baku 1990.g. janvārī.
- Polijā 1981.g. decembrī drošības dienesti vienā dienā arestēja apm. 5000 „Solidaritātes” aktīvistus.
- ASV par planētas vienpolāro valdnieci pirmā pārvērtā PSRS elite – ātrāk par pašiem amerikāņiem. Bijībai pret ASV bija fatāls raksturs PSRS elitē. Bušs vecākais negribēja PSRS sabrukumu.
- VDK: militarizēta korporācija; valsts valstī.
- Putins 2005.g.: „gadsimta lielākā ģeopolitiskā katastrofa”.
- Kleptokrātiska šķira ar slimīgu tieksmi piesavināties svešas mantas.
- „Perestroikas” laikā neiztika bez oponentu dēmonizācijas kā politiskās mobilizācijas līdzekli.
- Referendumi, masu protesta mītiņi ir tikai vēstures instrumenti, bet nevis demiurģi.
- Pārbūves „brīvības priekš” pārvērtās nabadzības, bezjēdzības, noziedzības, izmiršanas asarās.
- Krievi nemīl reformatorus; mīl diktatorus.
- „Perestroika” atgādināja angļu pieredzi; angļu laikā Āfrikā nevarēja būt prezidenti-hanibali; pēc angļu aiziešanas no Āfrikas tur parādījās prezidenti-hanibali.
- Pārbūves rezultātā šķiriskā aģentūra kā nacionālo bagātību saimniece kļuva šaura krimināli orientēta drošības dienestu un partijas funkcionāru grupa, kuru atbalstīja angažētā inteliģence.

Egoistiskais plurālisms

Egoistiskais plurālisms uzskatāmi izpaužas morālē, veicinot morāles dažādu veidu pastāvēšanu: 1) utilitārā, universālā jeb „parastā” morāle, 2) politiskā morāle, 3) teorētiski normatīvā morāle (Kanta), 4) atbildības morāle (M.Vēbera), 5) ārkārtējo situāciju morāle, 6) politiskā reālisma morāle (morāles trūkums). Katrs morāles veids egoistiski aizstāv savas esamības nepieciešamību.

Vēsture

Profesionāls vēsturnieks rada to vēsturi, kuru pieprasa viņa laikmets. Laikmeta gars ir arī vēsturnieka gars. Katrs pārdzīvo otra cilvēka vēsturi (likteni) saistībā ar savu vēsturi (likteni). Dabā neeksistē vēsture. Katra tauta veido savu vēsturi atbilstoši savai izpratnei, attīstības pakāpei un šīs vēstures pozīcijām lūkojās uz pasauli. Tautas vēstures publiskās atbildības objekts ir attiecīgā tauta, kura no savas vēstures sagaida garīgo atbalstu un pamudinājumu turpmākajiem vēsturiskajiem procesiem. Flegmātisms šajā ziņā neeksistē.

Nianses par valsts vadīšanu

- ❖ Politiskās sistēmas modelis: priekšstats un realitāte, attīstības pieredze un virziens nākotnē.

- ❖ Likumdošanas profesija, kompetence.
- ❖ Izpildvaras profesija, kompetence.
- ❖ Politisko partiju likumdošana, tās liberalizācija.
- ❖ Administratīvā resursa izmantošana vēlēšanās.
- ❖ Darbs ar reālu sabiedrību, bet nevis virtuālu sabiedrību.
- ❖ Elites nacionalizācija.
- ❖ Politikas imitācija.
- ❖ Manipulācijas ar partijām un frakcijām.
- ❖ Viltus patriotisms.
- ❖ „Piarēšanas” aizsardzība.
- ❖ Valsts ideoloģija.
- ❖ Manipulācijas un imitācijas ar realitāti.
- ❖ Attiecības starp nomenklatūru un tautu, varu un sabiedrību.
- ❖ Ierēdņu sabiedriskā kontrole.
- ❖ Likumdevēju kontrole pār izpildvaru.
- ❖ Oligarhu klani, grupējumi.
- ❖ Parlaments kā politiskās diskusijas klubs.
- ❖ Deputātu kontingents: biznesmeņi, biznesa ielikteņi, pensionēti ierēdņi, reģionālie lobisti, garīgās kultūras un sporta „zvaigznes”.

Postpatiesība

Eksistē tradīcija laikmeta tendences apzināt no valodas viedokļa. Proti, noskaidrot populārākos vārdus attiecīgajā laikmetā. Populārākie vārdi var lieliski ilustrēt intelektuālos motīvus sabiedriskajā domā. Tradīcija nav aizmirsta, un pasaules atsevišķas struktūras (enciklopēdiju redakcijas, mediji, zinātniskās iestādes) ir noskaidrojušas populārākos vārdus 2016.gadā. Tā vien liekas, ka to popularitāte pilnā mērā atbilst laikmeta garam. Tā, piemēram, Rietumeiropas lielākajās valstīs Vācijā un Lielbritānijā populārākais vārds bija “postpatiesība” (*post-truth; postfaktisch*). Ar šo vārdu apzīmēja emocionālā un subjektīvā viedokļa prioritāti, bet nevis objektīvo faktu prioritāti. ASV populārākais vārds bija “*surreal*”- nereālistisks, fantastisks, neticams. Sprotams, abi vārdi perfekti saskan ar “balto” cilvēku vispārējo garīgo pagrimumu demogrāfiskās pārejas laikmetā. Iracionālisma tendence turpinās un sasniedz jaunu amplitūdu.

Melošanas variācijas

Jā rietumeiropieši un amerikāņi atzīst postpatiesības un nereālistiskuma dominēšanu publiskajā telpā, tad tas liecina par melošanas, nepatiesības pieaugumu. 2016.gads ir bijis melošanas triumfa gads. Tas ir loģisks secinājums. Postpatiesība un realitātei neatbilstošā “patiesība” ir melošana – nepatiesas informācijas izplatīšana. Taču ir viens būtisks jautājums. Jautājums ir par to, cik apzināta vai neapzināta ir postpatiesības izplatīšana? Vai tas notiek speciāli kā apzināti izplānota akcija jeb tas notiek stihiski prāta trūkuma, bezatbildības un melu nesodamības rezultātā? Kā zināms, internets/sociālie tīkli paver grandiozas iespējas nesodīti izplatīt melus. To var darīt katrs cilvēks atbilstoši savai morālajai stājai. Respektīvi, minētais jautājums stimulē pret melošanu izturēties kā pret polivariablu parādību. Iespējamās dažādas melošanas variācijas. Klasiskā variācija ir apzinātā, ar skaidru un gudru prātu veiktā melošana, kas ir pastāvējusi vienmēr cilvēku uzvedībā. Mūsdienu masveidīgā melošana, proti, postpatiesības izplatīšana, ir cita varianta melošana. Šajā variantā apzinātības, skaidra un gudra prāta līdzdalība nav galvenais. Šajā variantā cilvēks var nesaprast, ka viņš melo. Šajā variantā postpatiesība rodas cilvēka stulbuma, aprobežotības, iracionālisma rezultātā. Sprotot, ka viņš var neierobežoti plaši un morāli netraucēti piedalīties publiskās telpas piepildīšanā ar savu informāciju, stulbs, aprobežots, iracionālisma pārņemts cilvēks gatavo un izplata informāciju atbilstoši savam zināšanu un prāta attīstības līmenim, kas ir tik nepietiekams un nekompetents, ka rezultāts ir pilnīgi kropls. Uz latviešiem tas

attiecās rusofobijas ziņā. Ja latvietim nav vispār ko teikt, tad viņš jebkurā gadījumā var nolamāt Krieviju, krievus, atbilstoši formulai - *if you have nothing to say, blame Russians*.

Publiskā vēsture

Jēdziens “publiskā vēsture” (*Public history*) radās un kļuva populārs ASV XX gs. 70. gadu vidū. Tagad, XXI gs. sākumā, šis jēdziens ir atceļojis arī līdz Latvijai. Kas ir publiskā vēsture? Kā redzams, runa ir par vēsturi noteiktā aspektā. Runa ir par publisko vēsturi. Tātad publikas lietotu vēsturi, vēsturi, kas speciāli iesaiņota publikai. Citiem vārdiem sakot, runa ir par vēstures pielāgošanu masu sabiedrības vajadzībām. Pret vēsturi (vēstures saturu, vēstures zinātņi) izturās kā pret masu parādību. Pirmais secinājums – publiskā vēsture ir jauns apgaismības projekts, masu apgaismošanas pasākums. Tā mērķis popularizēt ļaužu masās vēsturi. Diemžēl pirmais secinājums ir aplams. Tas nav apgaismības projekts, bet gan manipulācijas projekts. Publiskās vēstures adepti to neslēpj. Viņi atklāti izskaidro publiskās vēstures jēgu. Galvenais mērķis ir vēstures politiskā instrumentalizācija. Tas praktiski nozīmē vēstures izmantošanu masu politiskās apziņas ietekmēšanā noteiktu politiski ideoloģisko mērķu sasniegšanai. Vēsture tiek tautai iesaiņota noteiktā politiskajā iesaiņojumā. Bet tas vēl nav viss. Publiskās vēstures projekts organiski ir vienots ar postmodernisma un neoliberalisma paradigmu. Publiskās vēstures adepti vēlas izmainīt cilvēku attieksmi pret vēsturi vispār, radot pilnīgi jaunu ieskatu par pagātni. Publiskās vēstures ideologi akcentē nepieciešamību radīt ne tikai pagātnes kolektīvo, bet, galvenais, individuālo un personisko modeli. Ko tas nozīmē? Tas nozīmē vēlēšanos sagraut patiesību par vēsturi. Sabiedrībā vairs nebūs vēstures speciālistu izstrādāts kopējs un paties viedoklis par pagātni, bet katram indivīdam būs savs viedoklis par vēsturi. Sprotams, mērķis ir vēstures plurālisms, uzskatu plurālisms vēstures jautājumos, vēsturiskās patiesības devalvācija. Cilvēkos radīsies neuzticība vēstures zinātnei. Cilvēkos dominēs vēstures primitivizācija, izkropļošana. Vēsture kļūs politiskās ideoloģijas aktīvs elements manipulācijās ar sabiedrisko domu. Sabiedrība pārstās pret vēsturi izturēties kā pret izglītības avotu. Sabiedriskajā apziņā vēsture sāks asociēties ar politisko līmeni. Vēsture (pagātnes mantojums) zaudēs vērtību. Radīsies ļaužu masas bez zināšanām par savu pagātni. Tātad radīsies garīgi trulu ļaužu bari. Vēsture kļūs politiskā prece. Šo preci ir jāprot pārdot. Tāpēc ASV, Kanādā, Austrālijā, Rietumeiropā, Krievijā gatavo speciālistus publiskajā vēsturē. Šo speciālistu misija nav vēstures popularizācija, bet gan, atkārtot, vēstures politiskā instrumentalizācija. Publiskā vēsture ietilpst postmodernisma un neoliberalisma trendā uzkundzēties cilvēku garīgajai pasaulei.

Pienākums

Francijas konstitūcijas (pieņemta 1793.g. 24.VII) ievadnodaļas “Cilvēka un pilsoņa tiesību deklarācija” 35. punktā ir teikts: “Kad valdība neievēro tautas tiesības, tautas un tās katras daļas sacelšanās ir tās svētā tiesība un neatliekams pienākums”.

Gēte

Gēte esot teicis: „Katru dienu centies paklausīties labu dziesmu, izlasīt labu dzejoli, apskatīt labu gleznu un, ja ir iespējams, pateikt dažus gudrus vārdus”.

Kapitālisma nāve

Kapitālisma nāve ir eiropēdu civilizācijas realitāte – atbilst īstenībai. Vienīgi eiropēdi ir zaudējuši reālisma garu, paškritiskās refleksijas drosmi un nespēj saskatīt un atzīt kapitālisma nāvi. Par kapitālisma nāvi liecina šīs formācijas visu klasisko komponentu zudums. Tie ir atmiruši, transformējušies un nefunkcionē kapitālisma kontekstā, bet citā kontekstā. Kapitālisma nāvi ir veicinājuši daudzi faktori. Tajā skaitā neoliberālais fundamentālisms, ģeoekonomiskais reālisms (ekonomikas un finanšu globalizācija). Par kapitālisma nāvi liecina tirgus nefunkcionēšana, jo visu nosaka transnacionālie monopoli, valsts kā pārvaldes institūts ir degradējies, pilsoniskā sabiedrība ir bezspēcīga, politika tagad ir administratīvie resursi + šovbizness, t.s. finanšu kapitālisms un pakalpojumu ekonomika ir iznīcinājusi ražošanas kapitālismu, valsts vairs nevēlās piesaistīt katru cilvēku, lai viņš kalpotu valsts labklājībai. Kapitālisma sistēmu tāpat kā sociālisma sistēmu sagrava paši attiecīgās formācijas saimnieki. Un sākās sagraušanas process nebūt 2007.gadā, bet daudz agrāk. Fabaržē esot saņēmis pasūtījumu vislielāko skaitu 1916.gadā. It kā niecīgs fakts. Bet patiesībā ļoti intriģējošs fakts kapitālistu alkātības ģenēzē. Kapitālisma ēra neturpinājās vēsturiski ilgi. „*Capitalisme*” – franču izcelsmes vārds no apm. 1753.gada kā sinonīms bagātībai; tikai XIX gs. vidū vārds „kapitālisms” frančiem kļuva ekonomiskās sistēmas apzīmējums; angļu valodā vārds „*capitalism*” no 1854.gada; angļu valodā vārds „*capital*” no 1611.g.; „*capitalist*” – no 1792.g. Pašlaik kapitālisms terminoloģiski drīzāk atgādina stihiski patriotisku masu uzskatu, kas pastāv un turpinās. Bet pārmetumi ir nevietā. Tie nav pelnīti, jo vēl nav izdomāts terminoloģiskais formulējums tagadējai sociāli ekonomiskajai formācijai. Šajā formulējumā it kā iederētos vārds „globalizācija” , - piem., varētu teikt „planetāri globālā finansiāli ekonomiskā formācija”.

Tradīcijas

Kosmosa, cilvēka esamības, ontoloģijas, metafizikas skaidrojumos ir konstatējamas 3 tradīcijas: 1) akcentē paradigmas, 2) akcentē fenomenus, 3) akcentē matēriju, kas ir fenomena ķermeniskums.